

MAŠK LIETUVA

NR. 67

Tik tas užsitarnauja laisvę ir gyvenimą,
kuris kasdien dėl jų kovoja.

Goethe.

DVISAVAITINIS LIETUVISKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

"MŪSU LIETUVA"

GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO LAIKRAŠČIŲ
KIOSKUOSE

ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE prie pašto Avenida Săo Joăo
PRAÇA DA SÉ viduryje aikštės kioske
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José
Paulino kampas
ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE Rua Săo Caetano,
526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sust. vietos
VILA ZELINA Largo Săo José prie au-
tobuso sust. vietos.

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
AVENIDA ZELINA, 706 - VILA ZELINA
SĂO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SĂO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIENAMOS KAINOS

ALM. BARĂO DO RIO BRANCO, 786 S. PAULO

D Ē M E S I O

Kaikurie "M. L." skaitytojai ir ben-
dradarbiai, siųsdami korespondenci-
ją "M. L." Redakcijai ar Administra-
cijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžu-
tė 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, ir atei-
tyje prašome žymėti tik pašto dėžu-
tės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribe-
se paštas adresatams nepristatomas.

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

AL AUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

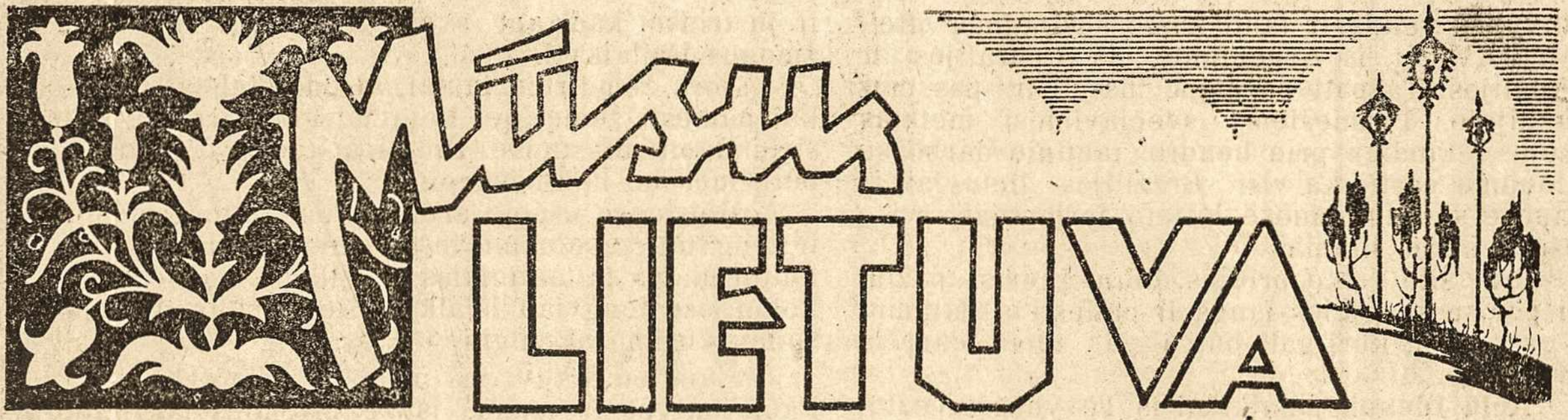
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĂOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmo-
gaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
S Ă O P A U L O

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRASTIS

1950 (III m.)

São Paulo (Brasil) iešpos 22 d. (Julho)

Nr. 14 (67)

TAUTOS KELIU

JONAS ANTANAITIS

Mūsų tautos ir valstybės laisvės žiedą, težy-
dėjusį vos 21-nerius metus, pakandė
raudonasis kirminas iš rytų. Likimo vėjai to žie-
do vaisius ir lapelius išnešiojo po visus žemynus.

Mes čia, lyg tos paparčio dulkės, pabirę į
svetimą, tolimą bet derlingą ir laisvę rasotą že-
mę, taikos globoje įleidome šaknis ir auginame
naują atžalyną, į kurią lietuvių tauta sudėjo kan-
čių valandoje visas savo amžinąsias viltis!

Semdami iš praeities stiprybės ir nepalūž-
tančio pasitikėjimo savim, pažvelkime, ką gavo-
me mes iš Lietuvos Nepriklausomybės laisvės
žiedo. Tautos laisvė, panašiai, kaip brangus dei-
mantas spindi savo vertybe net ir tada, kai ji
suskaldo ir net į dulkes sutriuškina. Tas Lietu-
vos laisvės deimanto dulkes jos vaikai šiandien
išnešiojo po visus pasaulio kraštus, ir nesibai-
giančioje kovoje už teisybę jomis sudildins ver-
gijos grandines.

Lengvesniais žodžiais tariant, tie dvidešimt
vieneri metai davė lietuvių tautai laimingą pro-
gą tapti, po ilgų amžių, niekeno nepriklausančia
tauta. Skubiai, milžino šuoliais, buvo sukurta
moderniška ir kultūringa valstybė, mokslas, me-
nas spauda, švietimas, technika, socialiniai pri-
taikymai, žemės reforma ir įvestos pagrindinės
žmogaus laisvių teisės. Per tuos dvidešimt vie-
nerius laisvės metus pasisekė Lietuvai išsiau-
ginti ištisa jaunimo karta, augusi laisvėje, alsavusi
Tėvynės meile ir nepažinusi svetimų val-
džios. Toji jaunoji, tautiniais idealais auklėta
karta, jie ir jų tėvai, kurie nepriklausomybės ko-
vų metais buvo tokie pat jauni, kaip šiandien
yra jų vaikai ir visuose frontuose narsiai kovė-
si už Lietuvos žemes ir Tėvynės laisvę, šiuo
metu sudaro lietuvių tautos gyvąjį branduolį. Tė-
vai ir vaikai - dvi kartos ir geriausiuose savo

metuose ir pajėgume - turėjo išgyventi nežmo-
niško ir neteisingo karo žiaurumus, turėjo pa-
justi kaimynų išdavimą, iškentėti laisvės pagro-
bimą, netekti savo valstybės, nustoti žmogaus
teisių ir pakelti žiauriausią visų amžių vergiją
bei persekiojimus.

Pati rižtingiausia tautos dalis pasirinko ne-
žinią prieš žinomą nelaisvę ir pasitraukė į va-
karus. Ir štai, tūkstančiai ir vėl tūkstančiai pa-
pildė senąsias lietuvių išeivių kolonijas visuose
kraštuose.

Daugybė nuvyko net į tokius kraštus, kur anks-
čiau lietuvių visai, ar beveik nebuvo.

Kur lietuvis lietuvių sutiko, ten sustiprėjo
mūsų tautinė šeima. Yra nesąmonė kartoti mūsų
priešų paskleistas paskalas, kad senesniųjų kar-
tų lietuviai negalį susitarti su lietuviais augu-
siais ir subrendusiais Nepriklausomoje Lietuvoje.
Tokių šnektų tikslas yra kiršinimas, o kiršini-
mo užmačia yra silpninti lietuvius, sėti tarp mū-
sų nepasitikėjimą ir neduoti mums laiko paža-
dinti tautinę sąmonę kiekvieno tautiečio širdy.

Priešingai! Jei emigracija iš Tėvynės, pasi-
traukiant laisviems ir gyviems nuo raudonojo
tvano, Lietuvai yra didelis nuostolis, tai kita ver-
tus, tautai jie nedingo be naudos ir nesugraži-
namai, kaip anie šimtai tūkstančių Lietuvos vai-
kų, kurių kaulai sustingo po Sibiro sniegu.

Senoji ir naujoji emigracija susitinka šian-
dien visur laisvo pasaulio šalyse. Nei žmonių
amžiaus metų skaičius, nei data kada kuris iš-
lipo iš laivo šiandien neturi didelės reikšmės.
Bet be galo svarbu ir reikšminga yra tas fak-
tas, kad visur šito susitikimo pasekmėje buvo
pradėta ieškoti išryškinti mūsų lietuvių bend-
rumas tautinio išlikimo šviesoj.

Džiuginančios naujienos apie pagyvėjusią

lietuviškos veiklą ir tautiškumo sužibėjimą ateina ir JAV-bių, iš Argentinos, iš Australijos ir iš Anglijos. Ta pati pažanga matyti ir pas mus Brazilijoje. Pirmiesiems svečiavimosi metams praėjus, šiandien prie bendro tautinio darbo su malonumu susitinka visi Brazilijos lietuviai, ir tokiuose susirinkimuose iš lėto formuojasi visų mūsų bendras likimas.

Prie šito taško priėjus, dera mums pažiūrėti per savo grįžios langą ir paliesti tą patį mūsų gyvenimą, kurį gali būti ilgai, ilgai dar čia gyvensime.

Ačiū Dievui, palaikomi iš Tėvynės atvežtojo šeimyninio susiklausymo jausmo, mes be didelio vargo, beveik to nepastebėdami, natūrališkai pereiname prie b e n d r i n ė s s a m o n ė s.

Bendrinė sąmonė yra aukštesnio laipsnio vienybės jausmas, randamas tik pas labiau išsivysčiusias bendruomenes.

Turėdami bendrinę sąmonę turime teisės ir net pareigos, panagrinti mūsų pačių buities reikalus, tokia prasme, kad būtų naudos mums patiems čia, ir vilties iš mūsų mielajai Tėvynei.

Tėvynei labiau už viską rūpi, kad mes neįstautėtume, kad liktume amžinai kaip tauta, ir kad mūsų vaikai ir vaikų vaikai nebūtų išbarstyti pamestinukais prie svetimkalbių namų slenksčių. Mūsų tėvai ir tėvų tėvai, mūsų bočiai ir prabočiai nuo neatmenamų amžių kalbėjo lietuviškai, gal būti gražiausia pasaulio kalba. Kokia savizudystės teise kas nors iš mūsų drįsta leisti tą kalbą užmiršti? Ar kas mano, kad mokėti dvi privalomas kalbas, tai jau labai daug? Vidutiniškai prasimokęs šio to žmogus turi mokėti bent keturias kalbas. O ką gauna tas, kuris savo vžmiršta, kuris iš žmogaus su prigimta kultūra, pasidaro paprastu vienlinkiu žmogumi, ir tuo tik pats paliūdi savo sumenkėjimą ir menkus gabumus. Tėvai, nemažinkite savo nepaisymu ir taip jau likimo smūgių praretintos lietuvių tautos, ir mokėkite įkvepti savo vaikuose pagarbą tėvams ir gimtajai kalbai!

Gimtosios kalbos išlaikymo reikalas, čia mūsų tarpe sudaro nemažą spragą bendrinės tautinės sąmonės rėmuose, ir paskubėkime tai atitaisyti. Liečiant šitą klausimą kyla ir vaikų auklėjimo reikalas. Tautiečiai! Negana yra vaikams leisti patiems užaugti. Vaikus reikia auginti ir auklėti. Leiskite vaikus į geras pradžios mokyklas, o vėliau, kas tik kaip nors išgali, varykite vaikus į aukštesnįjį mokslą, kaip vinis plaktuku į sieną. Ten lai jie didžiausiu įsitempimu mokosi visko, ko ten ras. Daug ko jie ten ras, kas jiems vėliau bus būtina ir nepamainoma. Jie ten neras tik lietuvių kalbos, ir lieka jūsų auklėjimo pareiga tą kalbą jiems perduoti savuose namuose. Toji kalba jiems bus ateityje didelių pasisekimų raktas.

Mes čia daug pasikeitėme ir dar tebesikeičiame. Kokia prasme? - Tėvynėje mūsų dauguma buvome žemdirbiai, dažniausia ant nuosavo sklypo. Ton dirvon įdėtą darbą pagausindavo pats Dievas, arba sakykite nors ir dirvos ir gamta, žemė, lietus, saulė ir rasa užbaigdavo, ką sėjėjas buvo pradėjęs. Kiekvienas žemdirbys turėjo, tarsi, savo fabriką kuriame pati gamta už jį kūrė gėrybes, o jis jas rudenį susirinkdavo. Darbo vaisiai buvo našesni.

O kai atvykome čia, savo žemės nebuvo ir jos niekas nedavė. Liko tik nuogas darbas, ir patys tuojau pastebėjome, jog nepakanka rankų

ir jų triūso, kad ant svetimos žemės galėtum žmogus išsilaikyti.

Nors žemdirbių tautai, atrodo, keista visiškai pamesti žemę, bet lietuviai gerai padarė susirinkdami miestuose. Dideli atstumai fazendose būtų mus be laiko ištirpinę.

Miestuose esame arčiau vieni kitų, greičiau ir lengviau suseiname ir turime daugiau laiko kultūriniam ir tautiniam reikalams Gausesnėse kolonijose lengviau išlaikyti lietuviškumą naujų šeimų kūrimo atžvilgiu.

Šiandien lietuviams priklauso daugybė São Paulo sklypų ir namų. Ištiesi priemiesčiai yra, tartum, lietuvių kolonijos.

Žemės sklypai lietuvių įsigyti arti didelio miesto, estado sostinės, yra daugiau verti negu už juos šiandien pinigais sumokama. Tai yra lyg užimta pozicija, kuri garantuoja tokios kolonijos ateitį ir pažangą. Nors net iki šiol dauguma mūsų siškių vis dar tebesiverčia tik parduodami savo darbą t. y. dirbdami kitiems fabrikuose, kontoroose, dirbtuvėse, bet geriau pasidairius regime, jog mums atsidaro kiti galimybių plotai, kurie visai atstoja paliktąsias žemes.

Namai ir sklypai arti milijoninio miesto yra didelė vertybė. Mums tik reikia po savomis pastogėmis kurti kiek galima daugiau amatų ir smulkiosios pramonės produkciją, o rinkai ir suvartotojui milijoniniam skaičiuje čia pat. Be gamybos reikia patiems imtis savo gaminių pardavimo, griebtis prekybos ir komercijos. Tuo keliu eidami, mes gana greitai pasiluosuosime nuo samdinio darbo kitų naudai. Visi daviniai tokiai transformacijai yra čia pat.

Bet greitesniam tokio pasikeitimo tempui pasiekti reikalinga naujo ir didelio persilaužimo, beveik panašaus į bėgimą nuo žemės į miestus. Tam tikslui reikia paruošti naują, jauną kartą, kuri atsirėmusi į tėvų sudarytas sąlygas ir jų padedama, susiklausyme ir vienybėje pastūmėtų lietuvių artyn didesnio gerbūvio.

Nemanykime, kad imtis komercijos ar verslo jau vėlu, kad viskas sirių ir kitų komersantų tautų būtų jau užimta. Tik pažiūrėkite į miesto augimo tempą ir pamatysite, jog anie visi pasilieka centre, o priemiesčiai ir pakraščiai lieka laisvi ir atviri. Tos vietos taip pat auga ir laukia savo aptarnavimo. Mums jau užtenka tuų pagyrimų, kad lietuviai esą labai geri darbininkai. Mums tenka pagyrimas, o kitiems palieka pelnas iš to mūsų darbingumo.

Tik eidami prie pramonės ir verslo įmonių steigimo, mes išnaudosime tas galimybes kurias teikia milžino miesto artumas, ir tas artumas tam tikra prasme atstos tą galimybių lauką, kurį teikdavo artoji dirva augintoja.

Bet tam tikslui reikalingas daug didesnis pasiruošimas, išsimokslinimas ir išsilavinimas. Ta prasme šaukiu visus tėvus leisti kuo daugiau savo vaikus į mokslą, kad jie išsilavinę ir čia įrodytų lietuvių pranašumą, kaip jų tėvai pirmomis savo kūrimosi dienomis visur įrodė savo fiziką ir savo darbo ištverme. Dabar laikai ir jūsu pajėgumas daug pasikeitė į gerąją pusę, ir todėl nepalikite savo vaikų tik paprasta darbo jėga svetimųjų fabrikuose.

Kada jūsų vaikai atsistos naujose verslo ir prekybos vietose, jie pamatys, kaip gera turėti vienodai mąstančių tautiečių, kaip naudinga yra su susipratusiu ir sumaniu savuoju pasitarti. O pesniais klausimais labai praverčia turėti kitų

negu visų suprantama kalbą, ir niekeno nesuprastiems pasitarti. Tada bus visiems aišku, kad mokėti lietuviškai yra ne tik garbė ir pareiga, bet labai apsimokantis dalykas! Ar ne tuo remiasi gilesnieji ir slapti bizniai tarp kitų ateivių.

Kitas svarbus reikalas - mokėti susiklausti tarp savęs. Mokėjime tikėti savo pirmyn prasinešusiems žmonėms ir paklausti, kai reikalas tampa rimtas ir svarbus. Lietuvos laisvės dienomis tautą auklėjusi dvasia mokė visus susiklausymo, didelės meilės Tėvynei ir tautai! Tuo šventuoju Tėvynės įsakymu vadovaujasi mūsų dvasinės ir kultūrinės veiklos viso pasaulio lietuvių bendruomenių centrinė vadovybė, ir šis šventos pareigos jausmas, ginti savo tautą ir jos nariams visur padėti geru žodžiu, geru patarimu, gera spauda, vadovauja lietuvių tautiniams centrams visame pasaulyje.

Šis pasišventimas, kuris nereikalauja sau pelno, kur žmonės ir vadovybės pačios dar prideda savo darbą, laiką, sveikatą ir pinigą, yra

tos už deimantus brangesnės vertybės, kurias kaip gintaro ašaras Lietuvai Tėvynei išsiuntinėjo savo išblaškytiems vaikams po visus pasaulio kraštus.

Ten kur sunki gyvenimo kova įpratino žmones kovoti už kiekvieną duonos trupinį, ir išmokė reikalauti atlyginimo už kiekvieną patarimą, niekas tiesiog nenori tikėti, jog kas nors tau gerą darytų ir labo linkėtų veltui. Neišmanėliai arba žmonės blogos valios tiesiog nesąmonių prikalba, negalėdami suprasti, jog tokia tauta kaip mes lietuviai ir dabar kaip ir praeityje galėtume turėti savo pasišventimo.

Tačiau, lygiai kaip lietuviai tėvynėje nuostabiai išnaudojo savo kultūriniam pakilimui tuos dvidešimt vienerius metus, lietuviai laisvojo pasaulio šalyse sugebės bendromis pajėgomis pakilti gerbūvyje ir apšvietoje. Ten laisvę reikėjo kruvinomis aukomis iškovoti. Čia ją tiesiog atvykome ir radome. Nepraleiskime veltui tos auksinės progos!

Dar pašauks mus kovos trimitas į kovą už Lietuvos laisvę

SEN ANAPUS

Prilas Vėnėdas

— Zose, paduok draugui Mykoliukui šitą naują kibirą zuvims sumesti, — paliepė Kozlovienė.

Po pusvalandžio Mykoliukas prikabinęs prie dviračio kibirą, lėkė keleliu paga! Merki. Pavažiavęs apie valandą laiko, jis nulipo nuo dviračio ir pasuko taku tiesiai per laukus prie Kerniaus trobelės, stovinčios pamiškėje tarp krūmų.

Mykoliukas grįtelės duris rado užskleistas, kieme gi nebuvo nieko.

Kernius, kuris gyveno šioje grįtelėje, turbūt, tupėjo kur prie Merkio kranto. Jis ir buvo. Mykoliukaz jį ten surado.

— Sveikas dėde, kaip sekasi, ar kimba? — pašaukė iš tolo Mykoliukas, leisdamasis stačiu takeliu į pakrantę.

Senis pasuko galvą, nekeisdamas pozos, pridengė delnu akis, pažiūrėjo, ir pažinęs kalbantįjį, atsiliepė:

— A! Mykoliukas. Sveikas. Neblogai, šandien gerą dieną - pažiūrėk kiek jau turiu. Kanda. Ir bučiuose iš ryto radau nemažai! —

Mykoliukas, priėjęs arti, atsiduso ir pasiskundė:

— Vakar visa diena beveik veltui, vos porą lydekaičių, o nekokios buvo. Nesiseka!

— Nemoki! Reikia žinoti kur ir kada, — pastebėjo senis Kernius.

— Parodyk, dėde, ką čia turi? — prašė Mykoliukas pakeldamas iš vandens uždarytą piltinę, pilną mešrų. — O... kokios gražios, taip ir varva seilė, tik dėk ant keptuvės ir būtų skanus užkandis... — kalbėjo Mykoliukas.

— Užkandis yra, bet žuvis mėgsta plaukioti. O dabar ir už auksą negausi nei lašelio, — «krūminė» ir ta išgaravo, — pastebėjo Kernius.

— Kodėl negausi? Gausi ir be auksa! O štai žiūrėk, dėde, ar aš meluoju — parodė Mykoliukas pusbonkį rusiškos «vodkos», kurį buvo gavęs iš kooperatyvo buhalterio ir važiuodamas pas Kernių įsikišo kišenei.

Kernius net apsilaižė, ištiesdamas ranką prie pusbonkio. Bet Mykoliukas vėl mikliai kišeneje paslėpė degtinę.

— Na, tai kam čia dar erzini žmogų, jei vėl slepi? — paklausė senis.

— Matai, dėde, nori paragauti degtinės - duok žuvų!

— Aš ir taip duočiau, ar aš nežinau tavęs! Na, duokš čia vieną gurkšnį, net liežuvis išdžiūvo, kaip pamačiau.

— Imk, dėde, tik ne iš karto, ir man nors lašiuką palik, — paduodamas seniui pusbonkį, pasakė Mykoliukas.

Senis paėmė švelniai pusbonkį, pažiūrėjo prieš saulę primerkęs akis, ar «gryna», stuktėlėjo pusbonkį delnan, prilaikydamas vienu pirštu kamštį. Paskui, pridėjęs prie lūpų kaklelį, pamažu patraukė vieną, kitą kartą, ir padavė Mykoliukui.

Bet Mykoliukui vos suspėjus liežuvį pamir-

kyti, Kernius ištraukė iš jo rankos pusbonkį ir paslėpė užanty.

— Čia kaip vaistai, daug negalima! Supratai?

— Bet aš dar nė lašelio neprarijau, — skundėsi Mykoliukas.

— Bet pauostei ir užtenka! Čia kaip vaistai, daug negalima, — vėl paaiškino senis.

Mykoliukas nesiginčijo. Žuvų reikalas buvo sutvarkytas. Liko pati svarbiausia dalis...

— Žinai, dėde, tegul žuvis pabūna krepšy. Aš turiu reikalą pas kalvį. Aną kartą daviau dviračiui vieną dalį pataisyti...

— Gerai, gali pabūti, nors iki ryto. Joms nieko neatsitiks vandenyje — sutiko Kernius.

— Dviratį aš irgi paliksiu. Tegul pastovi ten prie grįčios, — pridėjo Mykoliukas.

— Gerai, gerai, gali sau eiti, neprapuls, — pastebėjo senis, traukdamas meškerę ant kurios buvo pribėgęs didelis meškras.

Mykoliukas tiesiai per krūmus, pagal Merkio pakrantę, bėgte pasileido tiesiai miškan.

Paėjęs mišku kokį puskilometrį Mykoliukas sustojo prieš pelkę, nusiavė batus, pasiraitojo kelnes virš kelių ir pradėjo bristi. Taip jis brido apie kilometrą, sustodamas klausėsi ir uostė orą. Nieko, nei kvapo, nei garso, Tada jis įkišo burnon pirštą ir sučiškė panašiai kaip šarka.

Pasiklausė: nieko. Jokio ženklų. Vėl brido apie dešimtys minučių. Vėl sučiškė. Paklausė. Toli, toli atsiliepė kita šarka. Mykoliukas pasuko ton pusėn. Dabar jis priėjo visai grynos pelkės plotą - vien tik vanduo aptrauktas plaukiojančiomis samanomis.

Jis dar tą patį pakartojo tris kartus, padarė virš galvos keistą ženklą ir laukė.

Nuo kauburio apaugusio eglutėmis ir samanomis, pasirodė žmogus su automatu paruoštu šauti. Dar vienas išlindo truputį toliau iš šono. Paskui vienas iš jų dar gerai pridėjęs prie akių žiūronus apžiūrėjo Mykoliuką ir davė ženklą prisiartinti - matyt pažinęs pastarąjį.

Mykoliukas netoli kemsyno pasinėrė vandenin iki pažastų, iššoko ant sausumos ir pasipurtes nusispiovė.

— Tegul skradžiai žemę tas pelkes - iki paskutinio siūlo peršlapau!

— Nieko baisaus, saulėje išdžiūsi ir ženklų neliks, — nuramino jį vyras su automatu.

— Sveiks, Liniau, kur Lūšis? Vesk mane pas jį! Turiu jį matyti. Skubus reikalas!

— Ar būtina?

— Nejuokauju. Labai svarbu!

— Na, tai einam, jeigu taip, — pasakė Linius.

Iš užu krūmų pasirodė kitas barzdotas žmogus, irgi su automatu.

— Nemura! aš eisiu pas vada su Mykoliuku, tu žiūrėk čia! — pranešė jam Linius.

— Gerai, gali eiti, — atsakė Nemura, ir vėl dingo krūmuose.

Mykoliukui tos vietos buvo žinomas ir jis

pastebėjo, kad ši vieta slėptis ir saugotis buvo visų patogiausia - čia ir paukštis negalėtų praskristi nepastebėtas.

Partizanų štabas buvo pasislėpęs, tartum, lyg kokiame salyne. Iš visų pusių saugojo klampios pelkės ir vyrai, įsitaisę žemėje ir medžiuose, budriai stebėjo praėjimus. Sausas, siauras priėjimas buvo tik iš vienos pusės apaugęs tankiu eglynu. Reikalui ištikus partizanai galėjo dingti pelkynuose, nepalikdami jokių pėdsakų.

Paėjus geroką galą, Linius liepė Mykoliui sustoti ir palaukti. Pats pasuko dešinin ir dingo tarp medžių. Po poros minučių jis sugrižo ir liepė sekti paskui...

Pagaliau jie sustojo prie slėptuvės, pastatytos iš eglių šakų, po dideliu ažuolu. Slėptuvėje prie platūs kelmo, kuris atstojo stalą, sėdėjo partizanų vadas Lūšis, arba kaip jį partizanai mėgdavo vadinti «miškinis katinas», ir dar trys vyrai, iš kurių vienas turėjo ant veido gilų randą.

— A. Mykoliukas, — pasakė Lūšis atsistodamas, ir išėjo pasitikti Mykoliuko.

— Sveikas, bičiuli! Kokių naujienų mums a'nešei? Ką, gero ar blogo pasakysi, — kalbėjo partizanų vadas, paduodamas Mykoliui ranką.

Mykoliukas išdėstė visą, kaip jam buvo nurodęs Barkus.

Lūšis suraukęs antakius kurį laiką galvojo, o paskui tarė:

— Na, gerai, einam į mūsų «bustinę». Reikia pasitarti su vyrais.

Įėjus į slėptuvę Mykoliukas nenuleido akių nuo vyro su giliu randu ant veido. Jam pasirodė, kad jis tą vyrą kaž kur būtų matęs, tartum, lyg būtų pažįstamas. Bet negalėjo prisiminti kur... ir kas jis...

Tuo tarpu Lūšis kalbėjosi pusbalsiai su savo dalinių vadais ir pagaliau kreipdamasis į Mykoliuką balsiai prabilo:

— Pranešk Barkui: - vykti ir užmegsti ryšius su Visvalda. Aišku! Nepamirši?

— Nepamiršiu - su Visvalda, — pakartojo Mykoliukas.

— O dabar, bičiuli, jei turi cigarečių, vaišink mus, — kreipėsi prieteliškai Lūšis į Mykoliuką.

— Kaip čia neturėsi! Aš apie tai pagalvoju - štai, prašau rūkyti, nors nelabai kokios, bet vis dūmas, — pasakė Mykoliukas padėjęs ant kelmo pokelį rusiškų cigariečių «Bojec», išimdamas jas iš kepurės, kad kartais nesušlaptų.

— Ko taip žiūri, Mykoliukai, ar nepažįst.? — paklause vyras su giliu randu ant veido.

— Man rodos, tartum... aš jus esu matęs... štai atmintis! Palauk...

— Na, o Jogaudą Vizgirdą ar prisimeni? — padėjo jam mįslę atspėti vyras su randu ant veido.

Mykoliukas, tartum, stabo ištiktas sušalo vietoje, pražiojęs burną ir išplėtęs akis.

— Jogaudas... Jogaudas! Jėzau, Marija, ar tai tu? Dabar jau matau, kad tai tu! — griebdamas glėbin atsistojusį Jogaudą, su ašaromis akyse sušuko Mykoliukas.

Paskui atsitraukęs dar kartą atydziai pažiūrėjęs pradėjo kalbėti:

— Niekuomet gyvenime nesitikėjau tavęs daugiau pamatyti... Ką tie antichristai su tavim padarė: iš vyro ažuolo tik žilas senis beliko... Ar Randa jau žino? Aš tuoj lėksiu jai pranešti, — skubėjo kalbėti Mykoliukas.

— Randa jau mane matė. Ji jau viską žino,

— pertraukė jį Jogaudas.

— Kaip tai, Randa jau žino, o aš nė čiut, nei žodelio man apie tai, kad mano geriausias bičiulis Jogaudėlis čia miške. Ar taip galima? — karščiaivosi Mykoliukas. — Aš už juos gyvybę, o jie nuo manęs slepia, kad mano prietelius sveikas ir gyvas, kurį aš tikėjau sutikti tik aname pasauly... Na, dabar tai aš tuojaus pas jus sugrišiu. Barkus išvažiuoja. Aš ten vienas neliksiu. Ne! — tęsė Mykoliukas.

— Palauk Mykoliukai! Kalbėkim rimtai! — pasakė Lūšis.

— Ar aš nerimtai kalbu, ar ką? — nerimavo Mykoliukas.

— Niekas to nesako. Bet matai, yra reikalų, kuriuos dabar tik tu vienas gali atlikti, — aiškino Lūšis.

— Sakykit greičiau. Aš tuoj nors ir pekloj visus reikalus jums sutvarkysiu ir ateisiu pas jus, — nenusileido Mykoliukas.

— Jeigu taip, tai klausyk rimtai! — pastebėjo Lūšis.

— Klausau, — sutiko Mykoliukas šiek tiek nusiramindamas.

— Ar pažįsti Agapą?

— Žinoma pažįstu! Dar nepažinčiau šito kanelijos...

— Dažnai jis atvažiuoja į miestelį?

— Beveik kasdieną jį matau.

— Tai štai ką! Reikia jam orą išleisti. Supranti?

— Aišku kaip ant delno Jau mes su Barkum apie tai kalbėjome, kad reikia jį būtinai pasiųsti pas Lenina... — karštai pasakė Mykoliukas.

— Dabar tai turėsi kaip galima greičiau padaryti, nes šita gyvatė labai pavojinga: iš pasalų kanda ir nemažai jau lietuvių po žeme pakišo, — pasakė Lūšis. — Iš paimtų nuo Gurkino popierių išaiškinom šiandieną, — tęsė toliau Lūšis, — ir sužinojom, kad dėka Agapo visiems mums kilpa buvo užmesta ant kaklo ir tik trūko užveržti...

— Aha, iš Gurkino! Girdėjau, kad tas meitėlis, kartu su Goldmanu ir mergomis automobilyje, kaip povandeniniame laive, mėgino plaukioti Merkio dugne, — pasakė tyčiodamasis Mykoliukas.

— Tai matai, - dabar Agapo eilė.

— Su Agapu suvesiu sąskaitas aš pats. Garbės žodis. Kaip čia sėdžiu! Jis nuo manęs nepaspruks! Galite būti ramūs - nors ir nemėgstu tokiom srutom tepti rankų, kaip mano senelis sakydavo... — vėl karščiaivosi Mykoliukas. — O dabar nors po lašelį aplaistysime Jogaudą sugrižimą, — statydamas ant kelmo butelį «vodkos», kurios Kerniui jis nebuvo parodęs, — pridėjo Mykoliukas.

— Jau kas, kas, bet Mykoliukas, tai jau ir kilpoje kabodamas dar išėitį rastų, kaip iš jos išlįsti, — juokavo Lūšis, ieškodamas kuprinėje puodelio.

— Už tavo sugrižimą, Jogaudai, ir už mūsų visų sąjungą. Kovoti iki paskutinio atodūšio. Vienas už visus, visi už vieną. Mirtis okupantams! — kalbėjo Mykoliukas pakeldamas puodelį.

— Mirtis okupantams! — pritarė vyrai išgerdami savo dalį iki dugno visi kartu.

Barkus sutvarkęs asmeninius reikalus kooperatyve, po piet, laukdamas sugrižtant Mykoliuko, išėjo pasivaikščioti. Eidamas pro namą, kur gyveno Rauda, pamatė ją prie atdaro lango stovinčią. Pasisveikinęs priėjo arčiau pasikalbėti. Rauda atrodė ypatingai susinervinusi ir jos akys buvo užvertos.

— Kas atsitiko? Kodėl verkiat? — paklausė Barkus.

— Man blogiau jau negali atsitikti. Bet pamanykit, ponas Barkau, ši rytą paėmė Simienės berniuką ir išvežė kaž kur, į kokį tai specialų perauklėjimo komjaunuolių lagerį. Vargšė motina, turbūt, iš proto išeis. Nubėgo pas Kozlovą, bet tas jos visai neprisileido. Po piet išvažiavo į Vilnių, ten užtarimo ieškoti. Tačiau viskas vel tui. Ko gero ir ją pačią kur nors išveš. Tiesiog sunku suprasti kas čia darosi, — kalbėjo Rauda.

— Taip, sunku suprasti ir savo akimis nemačius patikėti, — pastebėjo Barkus ir atsisveikinęs pradėjo eiti gatve toliau į miestelio pakraštį.

— O vis dėl to Agapas atsiekė savo: išplėšė motinai vaiką, — galvojo Barkus.

Barkus pakėlęs galvą pastebėjo kad atėjo visai nelauktai į tą pačią pievelę, kur prieš porą mėnesių buvo užtikęs Agapą su vaikais.

Šiandieną vaikai vėl buvo susirinkę po tą pačią liepą. Agapo su jais nebuvo. Vaikai, matyt buvo blogame ūpe ir tylėjo. Jie vis dairėsi į kelią kažko laukdami. Ir Barkus neapsirikio. Po kiek laiko vienas iš berniukų išbėgęs į vieškelį džiaugsmingai sušuko:

— Atvažiuoja!...

Visi vaikai pagyvėjo. Ant naujutėlio motociklo pasirodė Agapas.

— Vos tik pavyko man pas jus ištrūkti. Buvo svarbus posėdis komjaunime. Na, aš vistiek pabėgau! — pasakė jis sėsdamasis po liepą savo įprastoje vietoje ir tęsė toliau:

— Pakalbėsime visų pirmiausia apie reikalą, o paskui jei bus laiko žaisime.

Visi vaikai vienbalsiai sutiko. Agapo rankose pasirodė didelė stora knyga. Barkus stovėdamas už tarkaus alyvų krūmo galėjo matyti iš užrašo ant viršelio, kad tai buvo Biblija.

— Na, ką, nieko iš jūsų daugiau nebaudžia namuose? — paklausė Agapas, kada visi vaikai susėdo.

— Ne, ne... — pasigirdo iš visų pusių.

— Aha, reiškia išsigando įspėjimų! — papatenkintai nusišypsojęs pasakė Agapas ir praskleides knygą pridėjo. — Na, o dabar pažiūrėsim ką rašo kunigai apie rykštes!

Aiškiai, pažodžiui ir su perdėjimu perskai-tė jis visas tas vietas, kur rašoma apie bausmės naudą, o paskui su entuziazmu ir neapykanta pradėjo vaikams aiškinti, kad visų bausmių ir jų blogybių priežastimi yra vaikų tėvai, kurie nepriklauso komunistų partijai.

Su didžiausiu atsidėjimu, beveik be kvapo, klausėsi vaikai Agapo, tartum pranašo.

Agapas priėjo prie socialinės nelygybės, pajuokdamas ir iškreipdamas Kristaus žodžius.

Ilgai Agapas, skaitė vaikams Bibliją, ištraukdamas iš jos atskiras vietas ir aiškindamas jam tinkama kryptimi. Paskui jis užvožė knygą ir išvyniojo prieš vaikų akis spalvotai nupieštą plakata. Vienoje plakato pusėje buvo išpaisyti visokie vabzdžiai kenkėjai, naikinantį laukuose pasėlius o danguje karikatūrinis Dievas skelbian-

tis: «Visą tai aš sutvėriau žmogaus gerui».

Kitoje plakato pusėje buvo atvaizduota visokiomis priemonėmis sunaikinti tie patys vabzdžiai - kenkėjai. Viršuje šypsantis Stalinas kalbą: « Visą tai aš daviau sovietų tautoms, kad sekmingiau kovotų už pastatymą komunistinės diktatūros visame pasaulyje».

Po to Agapas atsistojo ir atsiprašęs vaikus, kad šiandieną neturėsias laiko su jais žaisti, sėdo ant motociklo ir nuvažiavo.

Dabar Barkui buvo visiškai aišku kokiomis šlykščiomis priemonėmis naudojasi NKVD, kad pavergtų vaikų sielas, padarytų vaikus savo tėvų išdavikais... Taip pat Barkui buvo aišku, kad ne vien tiktai Agapas buvo šlykštus išsigimėlis, nes kiekvienas, kuris nors iš NKVD tarnautojų atliktų tą patį, o visa sovietinė vaikų auklėjimo sistema yra nukreipta prieš jaunasias sielas: sužaloti sąžinės supratimą; ištraukti iš vaiko širdies artimo meilės jausmą; suklaidinti vaiko supratimą tarp gero ir blogo...

☆

Kada Mykoliukas sugrižo žuvų pasiimti, Kernius jau buvo prie bakūžės slenksčio ir ramiai sau kamuoliais leido iš pypkės dūmus.

— Ar radai kalvį? — paklausė Kernius primerkęs keistai vieną akį.

— Ne! Laukiau, laukiau ir nutariau kitą kartą! — aiškino Mykoliukas.

Senis nieko nepasakė, nors žinojo, kad pastarasis meluoja. Mykoliukas dingo su dviračiu už krūmų. Kernius pats sau po nosim nusišypsojęs praburbėjo:

— Gudruolis! Nori seną Kernių apgauti. Žinau kur buvai. Nebijok. Aš daugiau žinau, kaip tu... Bet gerai vyras daro. Labai gerai, kad ne plepa. Taip ir reikia. Kernius irgi neplepa, nors irgi žino labai daug... Taip ir reikia, — pagyrė senis pats save atsikeldamas vandens parsinešti ir kartu parsivesti kalnelyje besiganančią ožką.

Jau buvo pavakarė, kada Mykoliukas privažiavo vieškelį. Jis nulipo nuo dviračio pripūsti į ratų gumas oro. Staiga jis pakėlęs galvą pradėjo klausytis. Anoje pusėje kalnelio plerpė motociklas.

Netrukus jis ir pasirodė. Tai buvo Agapas grįžtantis iš miestelio po pasikalbėjimo su vaikais.

Pamatęs jį Mykoliukas pajuto, kad jam net padai kaisti pradėjo. Jam pasidarė sunku ir karšta alsuoti. Jis gaudė orą, tartum, būtų karštų garų pirtyje.

Tai buvo tik trumpas momentas. Mykoliukas vėl atgavo rįžtingumą. Motociklas prisiartinęs arčiau nuėmė gaza, sumažindamas greitį. Matyt, Agapas pažinęs Mykoliuką norėjo sužinoti ką tasai čia veikia.

— Labas vakaras draugas Mykoliukas! Ką čia darai? — pasakė Agapas sustabdes motociklą.

— Gumos orą nuleido. Kad jį... Dabar čia pumpuok, kada reikia skubėti. Nes ir žuvims oro trūksta! — aiškino Mykoliukas.

— Turi žuvų? Kur jos? Parodyk! Ar šiandieną gerai kibo? — klausinėjo Agapas nulipdamas nuo motociklo.

Ir palikęs atremtą į pakoją motociklą vidury vieškelio, priėjo prie stovinčio po medžiu kibiro, atsitūpė ir pradėjo džiaugtis žuvimis.

(Bus daugiau)

Zvilgsnis Pro Rakto Skylute

Sekant W. Kuechler - Fix

(Tąsa iš 66 nr.)

Papeno Aptamsinimas

Kai šios Papeno saulės spinduliai Ribentropui pradėjo per aštriai šviesti į akis, jis į Ankarą pasiuntė savo švogerį dr. Jankę, kad šis pridengtų Papeno saulę. Ribentropo dėda, dr. Jankė iš pirklio buvo perdirbtas į diplomata. Diplomatinuose dalykuose jis neperdaugiausia ir nusivokė, o taip pat jam nelabai patiko ir galin-gasis švogeris, priešingai jis daugiau simpatizavo «Ankaros Jobui». Tuo būdu Jankės misija ne negalėjo duoti vaisių, kurių iš jo buvo laukta. Tuo labiau, kad į šį reikalą įsikišo ir pastuntin-ybės reikalų vedėjas dr. H. Kroll, sena vokiečių diplomatinių kancelerijų lapė.

Savo tarnų tarpe Jankė turėjo kamerdinerį, simpatišką albaną, kuris buvo pasižymėjęs ne tik kaip sumanus tarnas, bet lygiai gerai sugebėjo savo gražiu tenoru dainuoti malancholiškas dainas. Nors tarnas Jankę ir labai mėgo, ir gera jam čia buvo, tačiau vieną dieną šis persikėlė pas anglų pasiuntinį K. Hugessen. Naujoji taryba jį daugiau masino negu tarnyba pas Jankę.

Personalo pasikeitimas Angaros diplomatų šeimų tarpe buvo visai paprastas reiškinys. Buvo įprasta, kad virėjai ir kiti tarnai būdavo dažnai pakeičiami.

Virėjai ir kamerdineriai vaidino namų ūkio reikaluose nepaskutinės eilės vaidmenis. Kuris jų Anatolijos turguje sugebėjo pigiau supirkinėti, įgydavo daugiau šefo, ypač šefės palankumo. Papeno žmona buvo labai taupi. Net ir virėją jį laikė visai trumpai. Todėl kamerdineriai ir virėjai pas Papenus keitėsi gana dažnai. Todėl ir kamerdinerio persikėlimas pas anglų pasiuntinį nesukėlė jokio įtarimo.

Sir Knatchbull-Hugessen karjeros metu vieną kartą vėlnias jau auvo ikišęs ragus į tekinius. Įvyko tai Kinijoje, pilietinio karo metu. Pakely į Šanchajų, jo automobilis buvo apšaudytas, Todėl dabar Ankaroj jis nerodė aiškaus noro per daug arti įsitraukti į Balkanų atmosferą ir su ja susibičiulianti. Nors Londono Downing Street arklidėse jis buvo skaitomas vienu iš geriausių žirgų, nors kaip diplomatas buvęs truputį per daug džentelmeniškas.

Jis su savo naujuoju kamerdineriu netruko visai susibičiulianti. Patiko pasiuntiniui tai, kad jo tarnas puikiai gebėjo sudaryti partijas ir kitomis savybėmis žymiai skyrėsi iš paprastų kamerdinerių tarpo. Dėl to jį šefas apdovanojo visišku pasitikėjimu.

Kur anspaudus atlupa «bakšišas»

Paprastai šefo pasitikejimas, teikia tarnui garbės, tik šį kartą pasiuntinys daržininku padarė ožį. Mat Tiranijos sūnui (kurio vardas neminimas, nes jį pakeisime slapyvardžiu «Cicero»), Imperijos nekad savo tėvyne nepripažinusiam,

galiojo tik viena sąžinė - bakšišas. Bakšišas, tai Balkanų burtų slaptažodis, gali sulaužyti ir stipriausius anspaudus, lygiai kaip ir durų nuo pasiuntinio geležinės spintos, kurioje buvo saugomi slapti dokumentai.

Pagaliau vieną dieną ponas kamerdineris atsiranda savo buvusio šefo dr. Jankės kabine-te. Jis visu diplomatinu vinklumu pasinaudodamas, Jankei praneša turįs anglų pasiuntinio nedegamos spintos raktą ir gali vokiečius aprū-pinti anglų «top secrets», žinoma, jei vokiečių Reichas parodysias neliesą pinigine. Už gerą atlyginimą jis pristatysias pačias riebiasias žu-vis. Ta pačia proga jis neaiškiai prasitarė apie ruošiamą naują «didžiųjų» susitikimą, kažką panašaus į Casablanką. Tai įvyko 1943 m. spalio mėn. 23 d.

Jankė prisiminė dabar savo švogerį Wilhelmstrasse, tačiau jis visuomet buvo atsargus ir vis laukė. Tada tarnas išmetė paskutinį kozyrį: jei vokiečiams tie dalykai neįdomus, tai, jo manymu, Maskvos šefai tikrai nepasigailės riebaus bakšišo. Jankė šitokio dalyko taip pat nenorėjo. Todėl jis, iš vokiečių pasiuntinybės, pasišaukė slaptųjų reikalų valdininką Liudviką Moizisch. Tas liesas, aukštas bliondinas, dar jaunas vyras, buvęs žurnalista ir «Wiener Neueste Nachrichten» bendradarbis, bet ne korifejus t. y. nieku nepasižymėjęs. 1938 m. Moizisch gavo tarnybą «Seyss-Inquart» biure Nors ir buvo čia atstovu, bet ši vieta jo per daug nešildė, nes Vokietijos komisaras J. Buerkel pats pasiėmė atstovauti Austriją. Seyssui liko tik Balkanai ir jis sudarė planą Reich ministeriu, pietų-rytų Europai, tapti. Tik per tuos jo planus Ribentropas raudonu rašalu užbraukė kryžių. Kaip tik pas Seyssą ir tarnavo Moizisch. Jis čia ne ką aukščiau laiškanėšio tebuvo pakilęs. Tačiau kartą turėjęs progos pauostyti diplomatinės virtuvės kvapo, sumanė pats virėju tapti. Tuos jo sumanymus įvykdyti pasišovė pats likimas, pakišdamas po nosim «Cicero» operacijas.

Pasiuntinys ir šokėja

H. Earle, turtingas ex-gubernatorius ir Rooseveltto asmens draugas, Baltųjų Rūmų buvo paskirtas USA pasiuntiniu Balkanų kraštams. Jis buvo pirmojo rango diplomatas Europoje. Ir kartu su Bullit Paryžiuje ir Biddle Varšuvoje privalėjo numegsti diplomatinę voratinklį į kurį neišvengiamai turėjo įsipainioti Hitleris. Earle, tačiau, turėjo silpnybę: jis įsimylėjo vieną Buda-pešto šokėją, kuri jam saldino nuobodžias dienas tylioje Sofijoje. Ir kai pasiuntinys vieną dieną gavo naują paskyrimą į Ankarą, šį persikėlimą mažoji šokėja apverkė karčiomis ašaromis, nes Turkija nenorėjo jai duoti vizos.

Verkė šokėja, o jos ašaros krito į vokiečių slaptosios žvalgybos taure. Ir šios institucijos dėka, pagaliau, šokėjai pavyko gauti vizą.

Žinoma, ši istorija nieko bendro neturėjo su ginkluota gynimosi sistema, nė su SD: greičiau tai buvo slapta pono Ribentropo asmens tarnyba. Ji netiek gaudė «top secrets», kiek įvairius didžiojo pasaulio juokingus trupinėlius. Ribentropas didžiausiu pasitenkinimu tokias istorijėles, lygiai kaip ir «pirmasis numeris» (Hitleris), džiaugėsi galįs dar karštutėles patiekti ant Wilhelmstrasse diplomatinio stalo.

Moizisch šį dalyką atidengęs Vienoje, pasiskubino persikelti į Ankarą, kad Earle ir šokėją nepaleisti iš akių. Moizisch į Berlyną pranešinėjo gana stropiai tik mažos vertė įvykius. Kelis ilgus mėnesius nesugriebė jokio žymesnio grobio. Ir tik, kai spalį mėn. 1943 m. anglų pasiuntinio tarnas pasirodė pas Jankę, jis, staiga, išaugo per porą mastų. Jis suvokė, kad pats likimas pakišo progą pažvelgti pro sąjungininkų stipriai užvertas karo diplomatijos duris.

Cicero sutartis

Dabar Moizisch jau nebeturėjo nė vienos ramios minutės. Jis susitarė su albanu, purptelėjo į Berlyną ir grįžo iš ten su sutartimi kišenėje. Pono kamerdinerio prašyti doleriai buvo atitinkamą aukštųjų įstaigų asignuoti. Kartu iš Berlyno dar buvo prisiūsta fotografai specialistai, kurie iš britų pasiuntinio išvogtus dokumentus turėjo tuoj nufotografuoti ant mikro-filmos.

Ir šiai špionažo akcijai buvo parinktas slaptas «Cicero operacijos» vardas. Tas romėnų vardo parinkimas nebuvo visai atsitiktinis: Cicero buvo žmogus, kuris daug kalbėjo.

Tuo būdu šis romansas persikristalizavo į pasaulio politikos pirmąjį smuiką. Keturioms dienoms praslinkus po kamerdinerio sutarties, USA, Anglijos ir Rusijos užsienių reikalų ministrai susitiko Maskvoje. Prasidėjo karo sprendžiamoji fazė. Antony Eden ir senis Cordeil Hull su Molotovu paruošė dirvą būsimai sąjungininkų vyriausių galvų ir karo tūzų konferencijai Teherane.

Roosveltas ir Čurčilis pareiškė noro, kad konferencijoje dalyvautų ir Kinijos generalisimas Čenkaišekas. Tačiau Stalinas griežtai tam priešinosi. Su Čenkaišeku jis nesutiko sėstis už vieno stalo. Matyt, kad jau tuomet Stalinas galvojo ne tik apie karo operacijų rytojų, bet jo žvilgsnis klydo žymiai toliau: iki revoliucinio Kinijos užgrobimo. Teherane jis bijojosi galįs būti iššifruotas. Pagaliau buvo susitarta paruošiamajai konferencijai Kaire. Ten nuo lapkričio 25 iki 28 d. 1943 m. tarėsi Roosveltas, Čurčilis ir Čenkaišekas, Stalinui nedalyvaujant. Toje konferencijoje dalyvavo ir anglų pasiuntinys Ankaroje Hugessen. Tuoj po to didžiųjų suskridimas įvyko Irano sostinėje Teherane. Diplomatams sutikti čia buvo panaudota įvairiausios saugumo priemonės. Stalinas atvažiavo su savo asmens sargyba. Jei kuris nors iš aukštųjų karininkų norėjo būti Stalino priimtas, pirmiau turėjo pereiti per GPU koštuvą.

Rusijos generalisimas Teherane buvo užsivilkęs naujitėlaitę uniformą su auksiniais apvais. Vienas amerikono žurnalistas tuomet pastebėjo, kad Stalinas buvęs labai panašus į Amerikos geležinkelio stoties viršininką iš 1903 m.

Trijų didžiųjų pasitarimuose pasirodė didelių kontraversijų. Čurčilis kaip liūtas gynė savo planą, kad invaziją Europon įvykdyti iš pietų

pusės. Jo tuomet galvota protingai. Tuo žygiu norėta Rusiją išskirti iš Europos žemyno. Jei jo planas būtų buvęs pravestas, šiandieną greičiausiai nebūtų nė 4 zonų Berlyne, nei Mindszenty bylos, nei Tito, nei Korejos, bei kitų debesų kurie šiandien tamsiai niaukia neskaidrias pasaulio politikos padanges.

Stalinas nori susimerkti su Hitleriu

Stalinas gi priešingai užsispyrė, kad tik invazija iš vakarų galinti palengvinti Rytų frontą. Iš to matyti, kad jis jau tada turėjo savo planus ir pokarinei Europai. Konferencijai ruošiantis prieš svarbiųjų nutarimų, Kremliaus geležinkelio stoties viršininkas pamojo raudona liktarna. Jis atsargiai, bet gana aiškiai savo partneriams davė suprasti, kad jei Amerika ir Anglija nepriims Rusijos plano, galimas dalykas, būsia galima dar kartą susitarti su Hitleriu. Manevras pavyko. Roosveltas puolė Stalinui stačiai glėbin. «Overlord» operacija t. y. invazija iš vakarų buvo nuspręsta. O kad Čurčilį nepalikti be satisfakcijos, buvo smulkiai išdirbtas, kalendariniu tikslumu, vykdytinas Balkanų sostinių bombardavimo planas. Visų šių nutarimų protokolus anglų pasiuntinys Hugessen uždarė savo nedegamoje spintoje. Tik dainuojantis kamerdineris tuoj pačiuo partitūras ir su jomis nubėgo pas poną Moizisch.

Albanas, tiesą sakant, tiksliai nė nežinojo ką jis atnešė. Jo galvoje egzistavo vien bakšišas. O šis tekėjo tikra aukso srovele. Už kiekvieną paslaptį jam buvo išmokama pa 20,000 dolerių. Vokiečiai iš jo gavo 10 tokių paslapčių, kas sudarė gražų saldo 200.000 dolerių sumą.

Lektuvui su mikrofilmomis pasiekus Berlyną, Ribentropas juokėsi net už šonų turėdamasis: «istorija per daug jau graži, kad galėtum ja tikėti!» Hitleris taip pat abejojo dokumentų tikrumu ir laikė juos tyčiomis suklastotus, kad vokiečius suklaidinti dar kartą, kaip buvo panašiai suklaidinti 1940 m. sovietų kariuomenės žygio planu. Ir tik, kai 1944 m. buvo subombarduota Sofija, Hitleris ir Ribentropas suprato, kad Cicero atsiuntė tikrus dokumentus. Tik šiuo metu jau buvo vėlu turimomis žiniomis pasinaudoti. Jų žvaigždės jau buvo kritimo stadijoje. Tačiau viena tikrai buvo aišku: invazija vyksta iš vakarų. Viena tik viltis gaivino Berlyną. Iš gautų dokumentų matėsi dideli priešingumai tarp Vašingtono, Londono ir Maskvos. Vokiečių vadai tikėjosi, kad dar prieš karo pabaigą galįs įvykti krachas. Tačiau ir šios jų viltys neišsipildė.

Cicero ištikus 7 mėnesius siuntė pačius slapčiausius dokumentus. Hitleriui ir Ribentropui nors ir buvo brangoka, bet gana įdomi pasiskaitymui medžiaga, kuria, deja, jie jau nebegalėjo pasinaudoti.

Kur dingio Cicero, šiandien niekas nežino. Moizisch leidžia dienas viename nedideliame Tiroliaus mieste. Vakaraus jis eina ramiai miegoti, o apie pasaulio politiką daugiau nenori žinoti. Vašingtone ir Londone yra keli aukšti valdininkai, kuriems paminėjus Cicero operacijas, plaukai piestu stojasi ant galvos.

«M.L.» Korespondento Pasikalbėjimas Su Kompozitorium JUOZU STANKŪNU

Prieš virš metus laiko mūsų koloniją paliko vienas iš energingiausių ir žymiųjų tautinės lietuvių kultūros bei tautinio susipratimo gaivintojų, palaikytojų ir skleidėjų, būtent, kompozitorius Juozas Stankūnas. Jis, šalia savo tiesioginių pareigų, daug laiko skyrė ir rūpesčių turėjo, lietuviška daina, jaunoje kartoje įžiebtai, o senoje išlaikyti meilę savo tautai, jos kalbai ir papročiams. Maestro, kaipo meniškos sielos susipratęs tautieis, gal žymiai jautriau, negu kiti kultūrininkai, išgyvendavo ir jaudindavosi matant, kaip senosios lietuvių kartos dalis, atitrūkusi nuo tautos kamieno, yra abejinga ne tik gimtajam kraštui, bet ir savo tautai, ypač savajai - vienai iš gražiausių pasaulio kalbų - lietuvių kalbai, nuo kurios jaunosios kartos išmokinimo ir ja, bent šeimoje kalbėjimo priklauso, gyvenant tarp svetimųjų, tautinio vieneto išlaikymas. Vykdamas į Dėdės Samo žemę tikėjosi rasti ne tik pažangesnį kraštą, bet ir labiau susipratusių tautiečių. Bet, kaip čia,

Kompozitorius
Juozas Stankūnas

Red.

Kokie buvo pirmieji išpūdžiai atvykus Amerikon?

— Geri, bet nė pusiau to neradau ko tikėjau; daugiau propagandos, mažiau tikrovės.

Atbundantis pavasaris paskendęs žieduose neapsakomai būrė mano sielą, priminė mano vaikystės dienas, kada gamtos prieglobstyje, be rūpesčių bėgiojau paskui karves tėviškės laukuos.

Stebėjau didingais technikos stebuklais, pasakiškais pastatais, puikiu susisiekimo priemonių išdėstymu, sutvarkymu. Pajutau ir žmonėse skirtumą; daugumoje žmonės raudoni, raumeningi, tiesūs, energingi, gražiai apsirengę, visi važiuoti, geroje nuotaikoje, nesinervuoja, atrodo esą laimingi.

Malonu išpūdį sudaro rezidencijų zona; namai nuo šešių iki dvylikos kambarių, puošniai įrengti, su visais patogumais, gėlių darželiais, prie alejų pastatyti. Bet, kiek viduj švaru, tiek gatvėse šiūkšlina.

Bendrai paėmus čia nėra viso to, kas gaudintų vaizdą ir ūpą, būtent; nemačiau žmogaus baso ir suplyšusio, 2). Nėra prie namų jokių

tvorų, štangų ant langų, gelėzų. 3). Nėra taunų, tarnaičių, nėra tikra prasme ponų - nesijaučia luomų bei klasių skirtumo. Patys visi savo reikaluose darbus pasidaro, žinoma, visur ateina mašinos į pagalbą. Viskas modernizuota tiek mieste, tiek kaime. Tais pačiais patogumais ir teisėmis naudojasi milijonierius ir darbininkas. Visi intensyviai dirba, kad tik daugiau dolerių pagauti.

— Kaip dabar jaučiatės?

— Kaip visi neseniai atvykę, taip ir aš jaučiuosi svetimas, atskirtas, ne pilnai patenkintas. Kalbant apie lietuvius, labai sunku prie senosios kartos prisiderinti. Kiek mašinos ir modernizmas palengvino gyvenimą, tiek jos pagadino žmogaus prigimtį ir žmoniškumą. Doleris yra tikėjimas, viltis ir meilė. Net daug ir tokių pasitaiko, kurie turi krūvas dolerių banke, bet dar sunkiai dirba iki paskutinės karsto dienos ir pagaliau, jam mirus valdžia pinigų paima.

Dar senukai, kurie iš Lietuvos atvykę, turi tą lietuvišką nuoširdumą, bet jų vaikai - «amerikoniukai» jau skiriasi.

-- Ką planuojate ateičiai?

-- Pirmiausia stengiuosi ekonominiai apsirūpinti, toliau pagilinti muzikos žinias ir kūrybos keliu skverbtis į aukštesnį meno sluoksnį. Vienas žingsnis jau padarytas - Pittsburgho «Lietuvių žinios» išleido mano vokalinės muzikos sąsiuvinį. Amerikoje nepasiliksiu.

-- Kokiame stovyje yra dainos menas lietuviškose kolonijose?

-- Dainos menas buvo diminuendo stovyje ir labai susilpnėjęs. Iš jaunosios kartos maža dalis tesupranta liaudies meną, o dar mažiau domisi jos ugdymu. Tikrieji gi lietuviai savo kultūrinę veiklą jau daugumoje atgyveno. Savo laiku jie daug triumfavo, smarkiai dirbo, veikė. Galima sakyti, Lietuvą po pirmojo pasaulinio karo prikėlė, savo triūsų ir doleriu ją ant kojų pastatė ir dabar desėtkais tūkstančių lietuvių išgelbojo ir globoja. Bet šiems tauriems lietuvių tautos sūnams nepavyko jaunajai kartai perduoti savo vadeles. Su jais būtų pasibaigus ir lietuviybė. Tik štai naujai lietuviškai bangai užliejus Ameriką, vėl atgyja visu didingumu mūsų menas, o per meną ir tautinis susipratimas. Kuriasi galingi meno ansambliai, kurie net daug paveikė amerikėnų širdis. Jau šiandien nėra papirijos ar kolonijos, kuri neturėtų choro, vaidybos rate'io ar panašiai ko nors.

-- Koks yra lietuviybės likimas jūsų akimis žiūrint?

-- Kaip dainos, taip ir lietuviybės likimas buvo nykstančiam stovyje. Lietuvių kalba kas kart mažiau ir mažiau buvo galima girdėti bažnyčiose, mokyklose ir net lietuviškuose susirinkimuose. Negalima sakyti, kad nebuvo su nutautėjimu kovojama. Buvo ir yra asmenų, kurie labai sielojasi dėl lietuviško žodžio. Jie rūpinasi, kiek sąlygos leidžia, palaikyti lietuvišką dvasią, ypatingai dvasiškai daug pasidarbavo lietuviybei. Bet prieš vėją nepapūsi. Daug mūsų sūnų ir dukrų nutautėjimo jūra nusinešė į gelmes.

Tikiuosi dabar nauju atgimimo laikotarpiu. Naujas atgimimas dar daug ką galės išgelbėti, nes visur pasireiškia lietuviybės klestėjimas visais galimais būdais. Tik vadybą daugiau reikėtų perleisti į naujas energingas lietuviškas rankas. Tas senųjų veikėjų amerikiečių garbės nė kiek nesumažins. Jūs garbingą istorišką lietuvių kultūrinės veiklos vagą galingai išvarėte. Tegul jūsų pozicijon stoja jaunoji Lietuvos ir kartu jūsų pagalba išauginta karta, bet taipgi ir jums iš darbo baro, kaip turintiems patyrimo, nepasi-traukiant!

-- Kaip patiko «Čiurlionio» ansamblis?

-- Yra galingas grynai lietuvišką liaudies dainą reprezentuojas meno ansamblis. Jis yra užsibrėžęs, man rodos, propaguoti grynai liaudies meną. Todėl priekaištai, kad jis dainuoja labai paprastas, lengvas liaudies daineles yra neteisingi. Jo toks tikslas. Jis tokiu būdu prieina arčiau prie kiekvieno lietuvių širdies, visiems yra suprantamas.

Man asmeniškai išklausius jo koncertą, dar norėjosi išgirsti, nors vieną dalykėlį iš svoresnio. Juk mes turime begales meninių dainų gražiai harmonizuotų, tačiau dirigentas Alf. Mikulkis jis pats liaudies dainas perharmonizuoja pritaikant savo skoniui ir ansamblio stiliaus interpretacijai. Pajėgumo ir technikos atžvilgiu jie galėtų ir operas dainuoti. Pas mus paprastai atvirščiai, kas bent truputį kiek apie muziką nu-

simano, tai ir dainuoja arijas, o į paprastą liaudies dainą, nors meniškumo atžvilgiu nė kiek neprastesnę, niekas nežiūri. Bet tai klaida, nes menas glūdi. kad ir paprasčiausios liaudies dainelės, mokėjime ir sugebėjime, kaip reikiant meniškai perducti žmonėms.

«Čiurlionio» ansamblis yra apėmęs visas mūsų liaudies meno šakas. Tautiniai šokiai, tautiniai - senoviški muzikos instrumentai, tautiški rūbai ir dajna kartu supinta į vieną gražų rūtų vainiką.

Dabar Amerikoje yra ir daugiau ir gai, didesnių meno vienetų, kurie netolimoje ateityje žada pradėti savo gastroles. Bet niekas negalės taip turtingai patiekti mūsų žiūrovams, kaip Alf. Mikuckis.

-- Ar dar nepamiršote Vila Zelinos?

-- Niekad tiek nepajutau savo sieloj lietuviškumo tuštumos, kaip dabar. Dažnai mintimis skrendu į lietuvišką Zelina. Todėl jokių būdu nepamiršiu. Po kurio laiko būtinai São Paulį aplankysiu. Vila Zelina, kur jaukioj bažnytelėj dar skamba galingai «Pulkim ant kelių», kur gaudžia liaudies dainos «punktas», kur lietuviška širdis dar plaka, vilioja jausmus, mintis ir traukia mano sielą. Bet š. Amerikos kontinentas ir daug ko man duos, daug ko mane išmokys. Dar savo specialybėje pasigilinsiu, daug ką pamatysiu, sužinosiu. Tada būsiu lietuviams naudingesnis - daugiau sugebėsiu nuveikti dainos meno srityje. Dabar turiu gerą progą daugiau proto ir praktikos įsigyti. Amerika yra puiki gyvenimo mokykla visais atžvilgiais. Todėl verta šia mokykla pasinaudoti.

Spec. korespondentas

LIETUVIAI PASAULYJE

IŠ AUSTRALIJOS

...Pragyenimas labai pigus ypač mėsa. Kraikų pilni laukai ir miškai, užmuši gauni premiją ir kartu gardus kepsnys.

Žemės sklypai čia nebrangūs, pirk ir statykis namus ar palapines.

Dirbu prie elektros stoties statymo. Pinigų turin, tik neramu miegoti nors ir peiliais apsikūšius. Bijau, kad kas neatimtų. Iki artimiausios apgyventos vietovės, miestelio ar banko apie 600 km.

Liepos mėnesį važinėjamės su pašliūžomis, sniegas minkštas ir baltas kaip Lietuvoje, o per Kalėdas kaitinam šonus plaže kartu su krokodilais

Pabuvus kiek atovykloj, ėmė skirstyti į darbuotojus. Pirmiausiai paėmė mano sūnų (11 m.) turtuolis. Jis gyvens ir vaikščios kartu mokyklon su turtuolio sūnum. Žmoną nuvežė į Z. salą už 800 km. - dirbti viešbuty. Pagaliau paėmė ir mane prie geležinkelio pabėgių keitimo už maždaug 1100 km. Kada susitiksime? Nežinau? Gal po dviejų metų: baigę darbo sutartį.

Beprovis Europoje - retenybė. Čia tai kasdieninis reiškinys. Skandinasi, kariasi, nusišauna bei užsimuša motociklais. Bendrai daug kam protas sušlubuoja ir tokių nelaimingų tautiečių skaičius jau siekia apie 30.

Tikrai mažai žinoma ir keista kengurų tėvynė - Australija.

P. E.

Kaip gyvena tremtikiai Vokietijoje?
Jau išemigravo apie 50.000. Iš lietuvių
džiovininkų buties.

Ofic. duomenimis, iki 1950 m. gegužės mėn. 31 d. iš viso išemigravo 44.505 lietuviai, grįžo į Rusiją 949, Lietuvos žydų emigravo 1.464.

Iš lietuvių per tą laiką išvyko į JAV-bės, - 21.191, į Australiją - 8.725, Kanadą - 7.739, Angliją - 3.361, Venezuelą - 791, Belgiją - 716, Argentiną - 568, Prancūziją - 390, Braziliją - 381, Kolumbiją - 224, N. Zelandiją - 177, kitur - po mažiau; iš jų po kelis į Luxemburgą, Panamą, Perų, P. Afriką ir 4 net į Turkiją. Vokietijoje liks negalinčių emigruoti apie 3.000-4.000, neskaitytant Mažosios Lietuvos lietuvių, iš turinčių pasilikti - apie 2.500 vad. «kietojo branduolio» - senelių, ligonių etc.

Bene geriausiai visi yra įsikūrę JAV. Atskirai neblogai įsikūrusių yra ir kituose kraštuose. Sunkiausia padėtis laukia, be abejo, turinčių pasilikti Vokietijoje. Sunkios iš viso paskutinės DP čia dienos dar sunkesnės jos senelių, invalidų ir ligonių. Ženevos nutarimu IRO siūlo už kiekvieno įkūrinimą ligonį po 1.000 dol. bet nepaisant to nė viena valstybė jų nenori priimti. Tiesa, nedidelį kiekį (aklųjų) priėmė Norvegija, dar vienas kitas lietuvis senelis pateks kartu su kitais į Prancūziją, kai kas iš džiovininkų - (ti-

kisi) į Svediją ar Šveicariją, kai eis «gyvojo inventoriaus» paskirstymas, bet masė bus priversta pasilikti Vokietijoje. Tiesa, ne visi bus tiesiai išmesti į vokiečių ūkį ir turės vos įmanomai vegetuoti iš gaunamos vad. bedarbio pašalpos, jei ir tokia bus suteikta, tam tikra dalis bus suteikta senelių prieglaudose, bet kas laukia kitų, negalinčių išemigruoti, netenka nė aiškinti: vokiečiai patys turi per daug 10 mil. savų žmonių, iš kurių 2 mil. yra be darbo, tad įmanomą egzistenciją susikurti čia liekantiems bus labai ir labai sunku.

Iš lietuvių džiovininkų gyvenimo

Vienų tik tbc sergančių ir didesnės ar mažesnės nuolatinės paramos reikalingų mūsų tautiečių visose trijose zonose priskaitoma apie 500. Dalis jų gydoma Gautingo, Heilbrono, Ambergio ir kt. sanatorijose, kiti - išskirstyti po mažesnes sanatorijas, rehabilitacijos centrus, kur ligoniai mokomi jiems pritaikintų amatų, ar laikomi kitokioj gyd. įstaigų kontrolėj.

Imkime kad ir tokią Gautingo sanatoriją. Ji laikoma centrine sanatorija visoje amerikiečių zonoje, ir jos priežiūroje dirba kitos sanatorijos. Tai lyg atskiras ištisas kaimas su kokiu 1.000 ligonių ir veik 500 personalo.

Ligonių ir sveikstančių čia tikras mišinys. Rasi apščiai visokių tautybių žmonių, o daugiausia - slavų. Tat uždeda savišką anspaudą ir visiems sanatorijos gyventojams.

«Laisvė» ir komunistinėje Jugoslavijoje

Mano kaimynas iš dešinės guli jugoslavas, buv. partizanas, artimas Michailovičiaus kovų dalyvis. Gražiausios jaunystės dienos praėjo Serbų ir Kroatų kalnuose, bekovoiant su įsiveržėliais naciais ir komunistų gaujomis.

Jis per Italiją ir Paryžių pateko galiausiai į Miuncheną, o iš ten kelias nuo amerikiečio gydytojo atvedė į Gautingo sanatoriją.

— Ko negrįžti namo? Juk dabar Tito - jau eina prieš bolševikus.

— Tai kažin. -- atsakė jis. -- Tito koks buvo komunistas, toks ir pasiliko, tik paskiausiai susiėdė su Kremlium. O kiek jis žmonių pasiuntė į aną pasaulį! -- Ir jis, kad būtų vaizdžiau, papasakojo tokį atsitikimą. Tuo metu, kai Jugoslavija buvo išlaisvinta iš pavergėjų, o rusai pasiskyrė sau svarbiausią išvadotojų vaidmenį, karta svarbiausiame Belgrado kinoteatre buvo rodoma filmas, vaizduojantį 3 didžiuosius Jaltos: Roosveltą, Čiurčilį ir Staliną. Kai Stalinas šyp-
teičio, iškėlęs ranką, į publiką, kažkas iš būrio sušuko: - «D a v a i ė a s i!» (atiduok laikrodį). Tuoju filmu buvo nutraukta, kinoteatras apsuptas policijos, ir kas dešimtas žmogus Oznos sušaudytas - tam, kad būtų įbauginti kiti, kad iš išvadotojų juoktis negalima.

A. P-nis.

IV Pasaulinė Futbolo Olimpijada Pasibaigė..

MEISTERIS URUGVAJUS!

Rungtynių rezultatai pusfinaliuose:

Brazilija - Meksika	4:0
Italija - Švedija	2:3
Ispanija - JAV-bės	3:1
Anglija - Čilė	2:0
Jugoslavija - Šveicarija	3:0
Brazilija - Šveicarija	2:2
Ispanija - Čilė	2:0
Paragvajus - Švedija	2:2
Anglija - JAV-bės	0:1
Jugoslavija - Meksika	4:1
Brazilija - Jugoslavija	2:0
Anglija - Ispanija	0:1
Italija - Paragvajus	2:0
Urugvajus - Bolivija	8:0
Čilė - JAV-bės	5:2
Šveicarija - Meksika	2:1

I finalą pateko: Brazilija, Urugvajus, Ispanija ir Švedija.

Finaliniai rezultatai:

Brazilija - Švedija	7:1
Brazilija - Ispanija	6:1
Urugvajus - Ispanija	2:2
Urugvajus - Švedija	3:2
Švedija - Ispanija	3:1
Urugvajus - Brazilija	2:1

Viėtomis išsidalino:

- 1 — Urugvajus
- 2 — Brazilija
- 3 — Švedija

Lygiai prieš 2 metus Brazilija pradėjo ruošti's IV pasaulinei futbolo olimpijadi. Pradėjo gal kiek vėlokai, bet pasiruošė puikiai - pastatė didžiausią pasaulyje futbolo stadioną Rio de Janeiro «Maracana». Tam stadionui pastatyti išleista tik apie 140 milijonų kruzeirų, o savo valstybinei komandai paruošti išleido dar apie 2 milijonus.

Naujojo stadiono statybai buvo suaudota tiek maišelių cemento, kad jei sukrovus juos vieną ant kito, susidarytų kalnas 65 kilometrų ir 203 m. aukščio. O geležim, kuri buvo panaudota stadionui, būtų galima apjuosti visą žemės rutulį, (per pusiaują). Ir taip išaugo didžiausias ir gražiausias pasaulyje stadionas, Pralenkė jis Anglijos ir Skotijos «Hamden Park», Glasgowe, taipgi ir «Wembley Park» Londone. Taip gi pralenkė jis visus pasaulio stadionus surinktais iš publikos pinigais. Vien tik žaidimai kaip:

Brazilija - Jugoslavija	davė 4,5 mil. Cr.
Brazilija - Švedija	5,0 mil. Cr.
Brazilija - Urugvajus	6,2 mil. Cr.

Per visą olimpijadą surinkta pinigų 30,5 milijonai kruzeirų.

IV pasaulinė futbolo olimpijada buvo pilna netikėtumų ne tik sporto mėgėjams, bet ir tiems kurie šiuo sportu nesidomi.

Bene sensacionaliausias rungtynės buvo tarp JAV bių ir Anglijos futbolo komandu. Visiškai nelauktai amerikoniai nugalėjo «futbolo mokytojus» su 1:0. Futbolo specialistai, matę tas rungtynes, pasakoja, jog tai ką amerikoniai lošė ne buvo nei futbolas, nei krepšinis, nei rugby. Buvo tai visų tų kombinacijų mišinys ir plus didelis amerikonių noras pamokyti anglus «kaip reikia lošti futbolą».

Antrasis netikėtumas buvo tai, kad buvęs pasaulio futbolo meisteris Italija, jau iš karto suklupo prieš Švedija 3:2.

Toliau Ispanija iš tikrųjų įrodė, kad angliškoji futbolo sistema niekam neverta ir išbraukė Anglijos vienuolikę iš finalo 1:0.

Bet tas viskas tai dar nieko! Pats dramatiškumas prasidėjo tik finale, ir čia dar kartą tapo įrodyta, kad futbolas yra tik apskritas daiktas ir kad čia favoritai pasirodo tik po runtynių.. Taip atsitiko ir šioje olimpijadoje su Brazilijos vienuolike, kuri laimėjo prieš labai stiprią Jugoslaviją 2:0, prieš Švediją 7:1 ir prieš Ispaniją 6:1! Viskas jau buvo paruošta tikram laimėjimui Brazilijos futbolo vienuolikei, bet trūko tik lemiamojo žaidimo prieš Urugvajų.

Ir staiga, kaip perkūnas iš giedro dangaus, visai nelauktai Urugvajus laimi 2:1!

Visos viltys sudužo ir didžiama 200 tūkstantinės minios, kuri žiūrėjo tų rungtynių, pradeda verksti, kiti pradeda plūsti, o kiti net kumščiuotis. 169 žmonės turėjo gauti pirmąją medicinos pagalbą.

Daug žiūrovų liko stadijone iki vėlaus vakaro, kad galėtų nubausti pralošusius tautiečius ir tik policijai įsikišus, žaidėjai galėjo iš stadiono išeiti. Karšti šio krašto žmonės ir dideli futbolo mėgėjai!

Urugvajų irgi visai nelauktai buvo sukrusta sutikti olimpijados laimėtojus. Laike įvairių manifestacijų ir susigrūdimų Montevideo, dėl to paties futbolo, 3 žmonės mirė širdies liga, o 5 buvo smarkiai sužeisti ir mirė ligoninėse.

Montevideo, Urugvajaus sostinėje, dėliai laimetojo pasaulio meisterio titulo, buvo nedarbo diena. Komandos didvyriams renkamos daiktinės ir piniginės dovanos. Tuo tarpu Brazilijoje eina dar ir dabar demonstracijos prieš savo tautinio sporto vienuolikę ir jos sporto vadovus. Komandos treneris ir dabar visur tebeieškomas, o juk jau IV futbolo olimpijada pasibaigė..

Briuselis. — Belgų socialistai, kaip laikraštis «Le Peuple» rašo, ši penktadienį, Belgijos nepriklausomybės paskelbimo dienoje, šaukia protesto mitingą prieš karalių Leopoldą III, reikalaujanti kad jis atsistatytų.

Tą pačią dieną turi įvykti pirmą kartą prie karališkųjų rūmų kariuomenės paradas, kurio nuo 1939 m. nėra buvę.

Londonas. — Anglų socialistai, Tolimųjų Rytų ir rusų reikalų žinovai tvirtina, kad rusai paskubomis stiprina rytinio Sibiro gynybą Didžiojo vandenyne pakrantėse nuo Kamčatkos iki Vladivastoko. Jų nuomone, rusai turi tose srityse apie 35 divizijas kariuomenės įskaitant šarvuotus dalinius, parašutinius ir stiprią aviaciją. Sachalinose saloje ir Mandžūrijoje rusai turi įsirengę apie 20 oro ir laivyno bazių. Mongolijoje su rusų parama yra pravestos naujos geležinkelio šakos ir svarbios susisiekimo linijos žeme.

Ir šitaip atrodo rusų pasiruošimas «taikai».

New Yorkas. — Už spionažą rusų naudai suareštuotas vieno fabriko direktorius J. Rosembergas.

Vašingtonas. — JAV prezidentas Trumanas šiandien pareikalavo iš kongreso 10 milijonų dolerių karo veiksmų Korejoje išlaidoms padengti. Taip pat išpėja kongresą būti pasiruošusiu ir kitoms išlaidoms patvirtinti, nes laukiama komunistų puolimų ir kitose žemės rutulio vietose.

Pirmoje vietoje turi būti paruošta ginti Filipinai ir Formoza, ir galimai greičiau skubinti pagalbos tiekimą Korejon.

Toliau reikia skirti didelio dėmesio gynybos stiprinimui Graikijoje, Turkijoje ir Irane (Persijoje). Pačiose JAV leista šaukti atsarginius į tautinę gvardiją, papildant kariuomenės kontin-

gentus iki 2,5 milijonų vyrų. De mobilizacija sulaukyta vieniems metams. Duodamas pirmumas užpirkimui medžiagų krašto saugumo reikalams. Tokių pasirengimų ir vykdymų išlaidoms kongresas jau paskyrė ir patvirtino 1,2 milijonus dolerių.

Korejoje. — Į šiaurę nuo Tadžon komunistai pradėjo didelį puolimą. Tačiau jiems prasiskverpti į priekį nepavyko. Tadžon dar laikomas JAV kariuomenės. Į frontą atvyko dvi naujos JAV divizijos, ir todėl fronte kolkas teįvyko maži pasikeitimai. Vien per vieną dieną JAV Australijos ir Anglijos aviacija sunaikino 60 komunistų sunkvežimių.

Fronte beveik nepastebima komunistų tankų. Spėjama, jog raudonųjų veržimasis susilpnėjo dėl to, kad jų motorizuoti daliniai, geležinkeliai ir sunkvežimiai yra žiauriai sumalti iš oro. Karo žinovai svarsto ar ilgai pajėgs raudonoji kariuomenė išlaikyti puolimo pajėgumą netekusi aprūpinimo linijų ir tiekimo priemonių.

Londonas. — Anglų parlamentas užgyrė prezidento Trumano veiksmus ir UNO Saugumo Tarybos nutarimus.

Kairo. — Egiptas gauna naujas ginklių siuntas iš Anglijos.

Ankara. — Turkijos ministrų kabinetas ryšy su paaštrėjusia tarptautine padėtimi, nutarė sustiprinti krašto saugumą ir pasiruošti gintis.

Anglijos krašto apsaugos ministris išskrido į Prancūziją, Vakarų Europos ginerosi štaban, kuriame suvienodinama ir sujungiama Prancūzijos. Belgijos ir Olandijos karo pajėgos. Tų trijų kraštų aviacija yra ap-

rūpinta pačiais naujausiais lėktuvais naikintojais, pagamintais Anglijos fabrikuose ir aprūpintais radaro aparatais.

Koreja. — Pranešama, jog komunistai papildė visą eilę naujų karo nusikaltimų sušaudant į nelaisvę paimtus amerikiečius karius ir sužeistuosius.

UNO tiems barbariškiems komunistų nusikaltimams ištirti ir užregistruoti jau paskyrė į Koreją 3 savo stebėtojus.

Tokio. — Japonijos Dieta (parlamentas), pagal Mac Arthuro rekomendaciją, uždraudė visą Japonijos komunistų spaudą, kuri turėjo iš viso apie 130 savc leidinių.

Tokio. — Rytinės Korejos krante, netoli 38-sios salelės, į krantą išsikėlė amerikiečių kariuomenė. Tai pirmoji šio karo veiksmuose įvykdyta amerikiečių amfibinė operacija.

New York. — Henry Wallace, buvęs komunistų kandidatas į JAV prezidentus, pasisakė, jog visų Amerikos piliečių pareiga yra remti UNO nutarimus ir prezidento Trumano žygius sudrausti Pietinės Korėjos užpuolikus.

Tuo būdu Henry Wallace pasirodė esąs sąmoningas ir savo pareigą žinąs JAV pilietis. Komunistų spauda jį apšaukė išdaviku.

O kažin, mūsų «draugučiai» ir tarybininkai Brazilijoje ar ilgai dar bus ištikimi «tėveliui» Stalinui, ar gal jau sugrįš į protą?...

Skaitykime.

MŪSŲ

LIETUVA!

Lietuviai BRAZILIJOJE

Nelaimė Norint Išgelbėti Kito
Gyvybę

Liepos mėn. 10 d. buvo sunkiai sužeistas, vienas iš geriausių mūsų kolonijos solistų,

Rašytoja Karolė Pažeraitė

Nesenai atvykusi, pas savo brolių Edvardą, iš tremties, rengiasi iškelti į Australiją, kur gyvena taipgi jos brolis mokytojas Kazys, iki bolševikų okupacijos dirbęs Kreuno miesto 37 mokykloje A. Panemunėje.

Australijoje dar gyvena rašytojos dėdė, Lietuvos kariuomenės pulkininkas, Janavičius su šeima.

IŠEIVIŲ DIENA

São Paulo lietuvių salėje, Rua Lituania 67. 1950 m. liepos mėn. 16 d. Lietuvių Sąjungos Brazilijoje, LRK šv. Juozapo Bendruomenės ir LK jaunimo Sąjungos «Vyčiai», bendromis pajėgomis buvo suruoštas Dariaus ir Girėno paminėjimas ta pačia data atšvenčiant ir Išeivių dieną.

Išeivių Dienos vedamoji mintis yra, sudedant pagarbą Tautos didvyrių aukai ir pasišventimui, pasisemti įkvėpimo iš jų žygių didybės ir pasižadėti išsaugoti lietuviškumą visur ir visada.

Paminėjimą atidarė LSB pirmininkas p. M. Dantas. Kalbėjo konsulas Al. Polišaitis, kun. K. Miliauskas, V. Grabauskas ir p. Draugelis. Lietuviai skautai parodė simbolinį vaizdelį Soldi-

no miške.

Meninę dalį išpildė solistai p. O. Žibienė ir v. Laurinaitis padainuodami po trejetą gražių solo dainų. Vyčių ir Bendruomenės chorai paskirai ir susijungę, diriguojami p. F. Girdausko, kuris taip pat akompanavo solistams, padainavo šešias dainas ir baigė Lietuvos Himnu, kurį giedojo visa publika kartu su jungtiniu choru. Svečiai labai jautriai priėmė visas dainas ir kaikurias reikalavo pakartoti. Malonu buvo girdėti kaip tėvai aiškino savo atsivestiems vaikučiams, kad ši paskutinė visų pagarbiai giedama giesmė yra Lietuvos Himnas.

Jeigu Išeivių Dienos minėjimo tikslas yra sustiprinti sąjungų tarpe lietuvišką sąmonę, tai šiame minėjime to tautinio susipratimo buvo jaučiama ši kart tikrai gausu. Brazilijos lietuviai žino ir moka pagerbti tikruosius didvyrius ir jie seks jų tefamente nurodytu keliu. Tarybiniai piršliai dar pernai mums siūlė garbinii naujus «kom-šventuosius», kaip pav. komsoldatą Melnikaitę arba Marmą, tiesiog neiturėjo kur akių dėti... «Tarybininku» adresu kalbėtojai pasiuntė keletą grakščių žodelių ir pašaipėlių, kurias salė palydėjo plojimu ir juokais. Nors raudonasis voras visur tinklą pina, bet tiesa jį drasko, šluoja ir naikina!

D Ē M E S I O!

Išnuomojamas atskiras kambarys viengungiams.

Galimas ir pensionas

Teirautis — Rua Marchal Mallet Nr. 57 (Antigo Rua 4).
Vila Zelina.

L a i š k a i

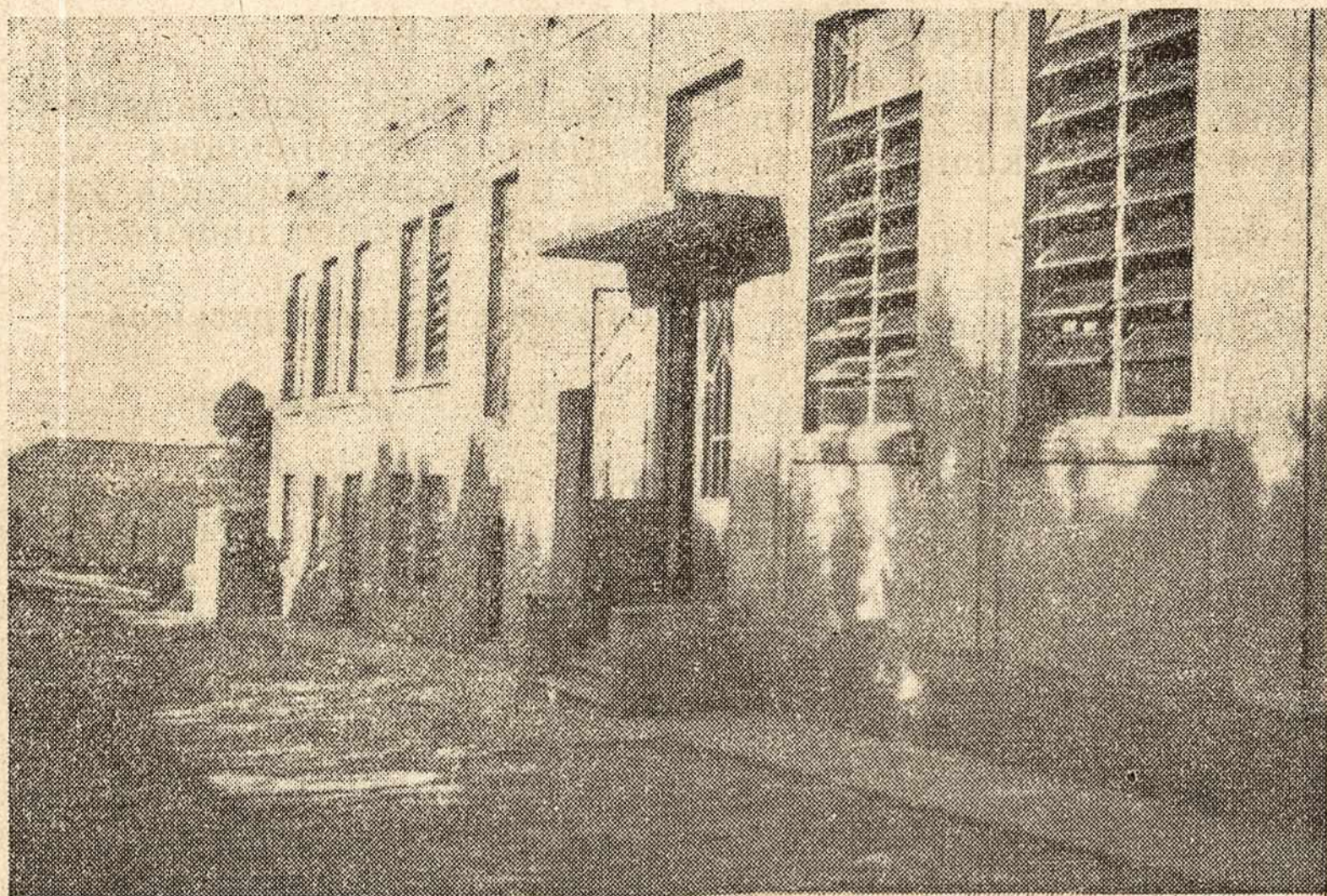
Lydija Prezmik, Jose Emerich, Reinhardas Gunteris, Albinas Sinkevičius, Vincas Kirvaitis, Bubnys Suuaitytė, Ant. Masiulis, R. Guosis, Jurgis Motiekaitis, Fryda Kibelkštis, Henrikas Lasinskas, Antanas Brazinskas, Lazdauskas Hermanas, A. Vино-

Kazys Ambrozevieius. Jis São Paulo aerodrome, bedalyvaujant prie «Conspave» bendrovės statomos 21 tono mašinos darbų, pastebėjo, kad mašinos viena dalis atitrūko ir ėmė svirti. Matydamas besvyrančią 600 kg. svorio geležį, kuri neabejotinai būtų sutriuškinusi jo gerą bičiulį, paskelbęs pavojų, puolė pri-laikyti. Bet svorio neišlaikius ir nespėjus pasitraukti, staigiaf krentanti geležis savo aštriu kampu atplėšė iki plėvės pilvo dangą ir į penkias dalis salaužė prie pėdos vienos kojos blauzdikaulį. Sužeistasis buvo paguldytas Osvaldo da Cruz ligoninėje. Po skaudžios kojos susitavimo ir dangos susiuvimo operacijos, pagulėjęs 6 dienas ligoninėje, liepos mėn. 16 d. jau grįžo namo. Jaučiasi neblogai ir po mėnesio žada pradėti eiti savo pareigas.

kurovas. Juozas Stunzėnas, Valentinas Bukotas, Vl. Januškevičiūtė, E. Matuzionytė, J. Pundzevičius, J. Bliujus, L. Levikas, Henrikas Guzikauskas, Elvira Baziliauskas.

— Liepos 18 d. mirė Jonas Vaicekauskas 60 m. amžiaus. Gyv. V. Bela rua Glicinias 158.

Lietuvių S-gos Brazilijoje iš-
laikoma Dr. V. Kudirkos, dabar
«Carlos Gomes» vardo mokykla
Mokoje.

LIETUVIŲ S-G A BRAZILIJOJE

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje yra lietuvių organizacija Brazilijoje išlaikanti lietuvių pradžios mokyklas. Jų skaičius, tiesa, ne visuomet būna vienodas, bet tai priklauso nuo tam tikrų aplinkybių, o svarbiausiai, tai nuo lėšų, kurių suradimu tenka rūpintis vien Sąjungai, tai yra valdybai, kurią šiais metais sudaro: Ponas Mario Dantas - pirmininkas, Juozas Matelionis - vice pirmininkas, Lionginas Gaigalas - sekretorius, Bronius Stankevičius - išdinininkas, Motiejus Tamaliūnas - reikalų vedėjas ir Pranas Mažietis - knygyninkas.

Lietuvių S-gos Brazilijoje surengto š. m. birželio mėn. 10 d. vakaro artistų ir menininkų grupė su konsulu Al. Poliškaičiu ir režisoriu L. Gaigalu priešaky.

Pp. Kazys Ambrozevičius, konsulas Al. Polišaitis. Ona Zagorskaitė, Antanas Rudys, Ana Katarai, Aldona Junokaitė, Elena Gaigalytė, režisorius Lionginas Gaigalas, S-gos pirmininkas Mario Dandas, Jonas Šepetauskas, Juozas Gaigalas, Jonas Širvidas, Bronius Stankevičius, Anelė Šepetauskienė ir Ona Stankevičienė.

Pastaruoju metu, Sajunga turi dvi mokyklas, tai yra Dr. J. Basanavičiaus, kuri randasi Vila Anastacio ir buv. Dr. Vinco Kudirkos, laike karo pakeista į «Carlos Gomes» vardo pradžios mokyklą, Mokoje, kurios nuotrauka čia talpinama.

Suminėtos mokyklos randasi nuosavose patalpose ir yra aprūpintos visomis reikalingomis mokslo priemonėmis, o išeinamas jose mokslas yra lygus vietos valdiškoms pradžios mokykloms, tad ir jas baigusieji naudojami lygiomis teisėmis su baigusiais (braziliškas) valdiškas pradžios mokyklas. Bet, kad tas taip sklandžiai eitų, kaip turėtų, reikia, kad kas nors nuolat tuo reikalu rūpintųsi bei būtų. O ka, apart Sajungos Valdybos, rasi arčiau to visko stovinti. Žinoma, kad tik Valdybą. Tad, jai ir tenka ne vien mokyklų išlaikymu rūpintis, bet ir mokslo eigą jose prižiūrėti.

Kai dėl mokslo prižiūrėjimo, tai atliekama per paskirus asmenis, o kai dėl lėšų suradimo, tai imamas įvairiausių priemonių, kurių tarpe pirmą vietą užima parengimai.

Vierą iš tokių parengimų Sajunga suruošė dar š. m. birželio mėn. 10 d. Ru. Lituania 67, kuris dėka mūsų lietuvių kolonijos palankumo praėjo pakeltu ūpu ir davė gražių rezultatų.

Pamaldas lietuviams laiko kun. Vincas Valevičius Casa Verde kiekvieną ketvirtą mėnesio sekmadienį 9 val.

Vila Anastacio - pirmą ir trečią mėnesio sekmadienį 8.30.

Mokoje - antrą mėnesio sekmadienį 8.30 val.

Liepos mėn. pabaigoje į Kanadą išvyksta Emilis ir Zuzana Bogoslaukai, kurie į São Paulo atvyko prieš virš pusantro metų.

Rio de Janeiro lietuvių kolonijos kapelionas kun. Juozas Janilionis liepos mėn. 23 d, švenčia savo 35 metų kunigystės jubiliejų.

Sukaktuvių proga bus atlaikytos 10 val. pamaldos. Mišias laikys solenizantas asistuojant šv. Petro kolegijos kanauninkams. Pamokslą pasakys ir palaiminimą suteiks J. E. vyskupas Dom Pedro Massa.

Per pamaldas giedos Miesto Teatro Choras.

Rio de Janeiro, liepos mėn. 23 d. švenčia savo 8 m. amžiaus jubiliejų Jono ir Antaninos Saurusaičių sūnus Antanas.

Jis mokosi II skyriuje. Ponai Saurusaičiai yra susipratę lietuviai.

«Mūsų Lietuva» sveikina jubilieatą Antanuką ir jo tėvelius mielus «M.L.» skaitytojus.

Mirimo metinių paminėjimo pamaldos už Andriaus Raulinaičio motiną, Magdalena Raulinaitienę ir brolių Joną, bus liepos mėn. 28 d. 8 val. Vila Zelinos bažnyčioje.

Raulinaičių šeima kviečia visus gimines ir pažįstamus dalyvauti savo motinos 2 metų ir brolio 6 metų mirimo paminėjime.

Liedos mėn. 15 d. sumainė aukso žiekas uolūs «Vyčio» choristai Bronius Satas ir Janina Namajūnaitė. Vestuvių vaišės kurios dalyvavo daugelis abiejų pusių giminių, bičiulių ir visi Vyčiai, buvo pas jaunojo sesutę V. Zelinoje.

Liepos mėn. 26 d. šv. Onos šventė. Redakcija ir administracija sveikina Vardo Dienoje visas «Mūsų Lietuvos» skaitytojas Onas.

P A D Ė K A

Mūsų kolonijoje žinomiems industrijalams Matelioniams, už Misijų Kryžiaus atnaujinimą, kai navusi 500 kruzeirų, nuoširdžiai dėkoju

Laikinai klebono pareigas einantis
kun. K. Miliauskas

Prieš metus laiko kolonijoje buvusios pirmos lietuvių kalba Misijos, kurias vedė iš š. Amerikos atvykęs misijonierius kun. Jonas Kidykas S. J., pasiliks atmintyje neišdildomos amžinai. Tai buvo dvasinio atgimimo ir atsinaujinimo dienos. Misijų atminčiai, kaip regimasis paminklinis ženklas buvo, brolių Jurgio ir Juozo Matelionių lėšomis, patatytas gražus lietuviško stiliaus Misijų kryžius.

Liepos mėn. 23 d. 11 val. Misijų užbaipimo ir kryžiaus patatymo vienu metų jubiliejaus proga, bus atlaikytos pamaldos.

Po pamaldų iškilminga procesija ir prie kryžiaus, iškilimams pritaikintas pamokslas.

«General Motors» fabrike, šaldytuvų skyriuje dirba 8 lietuviai ir visi užima atsakingas ir vadovaujančias vietas. Iš viso tame skyriuje dirba 38 darbininkai.

Aleksandras Boguslauskas yra paskirtas vyriausiu meistru, Juozas Svėgžda yra naujai gaunamų įvairių šaldymo priemonių sandėlio atsakominguoju viršininku, Algimantas Saldys gaunamų medžiagų patikrinimo inspektorius, Edmuondas Bortkevičius šaldytuvų dirbtuvės raštinės reikalų tvarkytojas, Bronius Marinaitis taiso ir prilydo (solduoja) įvairių tipų mažuosius šaldytuvus. Algimantas Sukys taiso ir prilydo bei daro šaldymo kamerų įrengimus, Stašys Linkevičius ragamina ir išbando įvairias šaldymo priemones. Kazys Kriščiūnas įvairių taisymui reikalingų medžiagų sandėlio viršininkas.

D Ė M E S I O! «M. L.» Skaitytojai ir Bendradarbiai!

Siųsdami korespondenciją «M. L.» naudokitės tik

«M.L.» CAIXA POSTAL 371

“FOTO PRINCEZA”

LIETUVISKA FOTO ATELJE

Av. Alvaro Ramos, 1160 (Prie pask. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta Parada).

Įvairaus didumo padidinti portretai — spalvuoti!
FOTO ant parceleno, antkapiams

Meniškos, gražios foto nuotraukos!

Greitas ir sąžiningas darbas!

Lietuviams pigiausios kainos!

■■■■

Aplankykite!

Savininkas - Vladas POCIUS

Įvairiausių Medžio Išdirbinių Dirbtuvė

Mykolo Uselio

Santo Amaro

Av. de Pinedo, 931/41 Telefone 139

■■■■

Priima užsakymus langų, durų, venezianų, atlieka visokius medžio įrengimus raštinėms, bankams, stato laivelius, sudeda parketo grindis, ir atlieka visokius kitus medžio darbus.

Nepasigailėk laiko pasiteirauti!

ČIA DARBAS ATLIEKAMAS PIGIAU KAIP KITUR

PERES & PRANAS LTDA MADEIRAS

Įvairiausios miško medžiagos prekyba, tinkama statybai ir įvairių rūšių baldams.

Peroba de Campos Jacaranda, Cedra, Cerejeira ir kt.

Geriausia ir tinkamiausia Brazilijos miškų medžiaga. Tuoju išpildomas ir didžiausias užsakymas.

Avenida Churchill, 94 - 11.º Andar
- Sala 110 Fones 52-0229 - Telegrafu C a b i u n a Rio de Janeiro

FILATELISTAI!

Pigiai parduodu vertingas įvairių valstybių pašto ženklų kolekcijas, jų tarpe ir Lietuvos.

Kreiptis šiuo adresu:

M. Laupinaitis, Rua das Saudades, Nr. 19.
Vila Bela - São Paulo

Parduodamas namas - Vila Celeste

3 miegamieji kambariai, 1 svečių kambarys.

2 verandos - virtuvė - vonia ir barakas.

Teirautis: Rua 7, 43-B. Vila Zelina

Dėmesio!

«Mūsų Lietuvos» redakcijoje galima įsigyti įrištus kompleksus «M.L.» 1948 m. nuo Nr. 1 iki Nr. 26 ir 1949 m. nuo Nr. 27 iki Nr. 52.

Komplekto kaina Cr.\$ 150,00

Dėmesio! - Loterija!

Rugpiūčio mėn. 20 d. 3 val. parapijos mokykloje įvyks šeimyniško pobūdžio loterija, kurią rengia L.K. Moterų Draugi-

ja. Į loteriją leidžiami 5 fantai: vilnonis megstukas, medžiaga drabužiui, servizas arbatai, bor duota staliesė ir gražus paukščiukas.

Loterijos bilieto kaina Cr. 5,00 Taigi, už 5 kruzeirus galima laimėti gana vertingų daiktų.

Prašome išbandyti savo laimę! Be to, pirkdami bilietą padarysite auką bažnyčiai, nes visas pelnas skiriamas papuošimui Didžiojo Altoriaus.

Loterijos bilietų galima gauti pas Moterų Draugijos nares, seseles ir kun. Miliauską.

Taipgi prašome visus tautiečius ateiti į talką bilietų platinime.

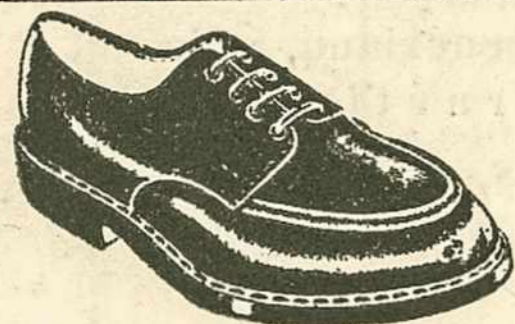
Liet. Kat. Moterų D-jos
Valdyba

P a i e š k o j i m a s

Petronėlė Baliūnaitė - Galeckienė, gyvenanti 3433 S. Leavit St. Chicago 8, Illinois, USA ieško savo brolio Vinco Baliūno, kuris prieš daugelį metų iš Gražiškių bažnytkaimio, Suvalkų gal Vilkaviškio - Red.) apskriies atvyko į Braziliją.

Bonakeris Voldemaras, lietuvis - katalikas, gimęs 1919 metais, Lietuvoje, jūreivis ieško savo dėdės Heldkės Arturo, gyvenusio São Paulo, Mooca. Visas žinias apie poną Heldki prašoma siųsti adresu. Ilm. Snr. D. Stansby, Chefe da Missão I. R. O. no Brasil Rio de Janeiro (D. F.) Caixa Postal 5427., pažymint Ref. N.º M- 1948.

UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVŲ SAVO PRIETELIAMS"

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526

☆

Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RASTINĖ:

Rua Javaés 719

São Paulo

Jeį reikia tavo **AUTOMOBILIUI**

vidus iškloti medžiaga ar oda, arba
nori bendrą reformą padaryti savo

==== **M A Š I N O S**, ====

visuomet kreipkis į

ALEKSĖJAUS VINOKUROVO

Tapeçaria "ALEX"

Posto de Serviços "Vila Prudente"

RUA IBITIRAMA, 200 — — V. PRUDENTE

Residência: AV. ZELINA, 691

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

AVENIDA ZELINA, 706

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.
AVENIDA ZELINA, 706 - SÃO PAULO - VILA ZELINA